

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 47
Gruodis - December 6, 1996
PERIODICALS
341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00
Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y.

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Katalikų radijo vedėjas Vaidotas Žukas per BNS agentūrą išplatino pareiškimą, kuriame teigė, jog šių metų spalio 23 dieną BNS išplatino informaciją, kad Vaidotas Žukas "pats viešai pareiškė, kad yra tinkamiausias" kandidatas ateinančiuose Lietuvos prezidento rinkimuose - šalia Valdo Adamkaus, Algirdo Brazausko ir Vytauto Landsbergio. Pareiškiu, kad ši formulė apie mano išskirtinį tinkamumą yra sukurta pačios informavimo tarnybos".

- Šilutės kapinių išniekinimo Visų šventųjų naktį tyriantys policijos pareigūnai areštavo niekur nedirbantį ir nesimokantį dar vieną satanistų grupės narį klaidėdį Tomą Aleksūną. Jis itiriamas siautėjęs kapinėse ir sumintas 4 mėnesiams. T. Aleksūnas šio nusikaltimo neneigia. Kitas dvidešimtmetis satanistas Modestas Venckus, kurio psichika yra sutrikusi po galvos sumušių kariuomenėje, iš arestinės buvo paleistas namo ir teismo lauks laisvėje.

- Lietuvos statistikos departamentas pranešė, kad per dešimt 1996 m. mėnesių šalies pramonė pardavė produkcijos 3% daugiau nei per tą patį laiką praėjusiais metais. Porą mėnesių smukęs pramonės produkcijos pardavimas spalį atsigavo: parduota 14% daugiau nei rugsėjį. Tai beveik prilygsta rekordiniams šių metų mėnesiams - kovui (14,1%) ir liepai (19,2%).

- Lietuvos bankas pranešė, kad spalį jo oficialiosios atsargos padidėjo 6,9 mln. JAV dolerių ir buvo 842,8 mln. JAV dolerių. Didžiausios banko atsargos nuo 1990 kovo mėn. buvo šių metų rugpjūčio mėn. - 852, JAV dolerių. Lietuvos banko aukso atsargų vertė nuo metų pradžios nepasikeitė ir buvo 62 mln. JAV dolerių.

- Vertybinių popierių komisija įregistravo naują Ūkio banko akcijų emisiją. Bankas išleidžia 1,5 mln. paprastųjų vardinių akcijų, kurių nominali vertė - 12 litų. Taip ketinama sutelkti 18 mln. litų ir padidinti įstatinį kapitalą nuo 24 iki 42 mln. litų. Nacionalinėje vertybinių popierių biržoje Ūkio banko akcijų kursas buvo 7,2 Lt.

- Palyginus Baltijos šalių infliacijos duomenis, matyti, kad per dešimt 1996 m. mėnesių mažiausia infliacija buvo Lietuvoje - 10,8%. Antroji vieta atiteko Latvijai - 11,5%, o Estijai turi tenkintis bronzos - 13,2%. Spalio mėn. mažiausia infliacija taip pat buvo Lietuvoje - 0,1% (Estijoje - 0,6, Latvijoje - 1,2).

- Europos investicijų bankas skiria Lietuvos geležinkelams modernizuoti 200 mln. litų paskolų. Pinigus žadama panaudoti remontuojant dalį kelio nuo Klaipėdos iki Šumsko ir atšaką nuo Kaišiadorių iki Kybartų.

- Trumpalaikių Vyriausybės obligacijų paklausa vėl padidėjo. Trijų mėn. trukmės obligacijų aukcione norėta pirkti triskart daugiau - beveik už 140 mln. litų.

PO RINKIMŲ

Dr. Algimantas Kabaila
Specialiai "Darbininkui" iš Australijos

Nors dešinėsios jėgos Lietuvos Seime laimėjo absoliučią daugumą, reikia pastebėti, kad antrojo rinkimų rato dešinieji nelaimėjo. Dešiniųjų dauguma buvo jau užtikrinta pirmajame rate, bet antrajame jie būtų laimėję dar daugiau vietų, jei kairieji ir vadinamieji nepriklausomi kandidatai nebūtų sėkmingai pravedę gasdinimo akcijos.

Tris savaites trukusios agitacijos leitmotyvas buvo: nesuteikime konservatoriams konstitucinės daugumos Seime! Algirdas Brazauskas per valstybinę televiziją paaiškino rinkėjams, kad konservatoriai, turėdami du trečdalius balsų Seime, galės vieni keisti Konstituciją, paskelbti apkaltos procesą Prezidentui, keisti teisėjus ir t. t., ir t. t.

Betgi ponas Brazauskas nepaaiškino kodėl būtent Seimo dauguma turėtų kelti apkaltos procesą prezidentui ir, jei prezidentas to kaltinimo nenusipelnė, tad kodėl jis jo turėtų taip bijoti, kad tiesiogiai įsikištų į rinkimų eigą.

Ivairių partijų veikėjai ir vadinamieji nepriklausomi - save išskėlė - kandidatai ragino rinkėjus balsuoti už konservatorių konkurentą, kuris kandidatuoja į rinkimų apygardoje.

Savo garsiajame pamoksle, pasakytame Šiluvoje rugsėjo 10 dieną, per Šv. Mergelės Marijos Gimimo atleidus, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius taip išsireiškė: "Labai atsargiai reikia žiūrėti į tuos kandidatus, kurie savarankiškai dalyvaus rinkimuose. Partijos Lietuvos žmonėms daugiau ar mažiau yra pažįstamos; varnui sunku pakeisti savo plunksnas ir balsą. Tačiau pavieniai kandidatai gali labai daug žadėti, o paskui po rinkimų lengvai savo pažadų nepaisyti". ("Tremtinys", Nr. 38, 1996 spalio)

Vytautas Landsbergis spaudos konferencijoje po rinkimų sakė, kad naujojo Seimo laukia finansiniai sunkumai, iš anksto praskolinti biudžetai ir, matyt, specialiai atidėlioti kai kurie bankrotai. Pasak Vytauto Landsbergio, galimi neviltingi streikai, galimi ir specialiai manipuliuojami streikai. Vytautas Landsbergis rinkimų rezultatus įvertino kaip žymiai geresnius nei tikėtasi. Dešinioji pusė po antrojo rinkimų rato turės 91 vietą. Be 70 konservatorių ir 16 krikščionių demokratų atstovų, į Seimą pateko ir 5 dešinėsios pakraipos politikai - 2 demokratai, tautininkas, liberalas bei politinių kalinų ir tremtinių atstovas. (LA, lapkr. 12)

Brazauskas baiminosi, kad dešinieji neturėtų Seime dviejų trečdalių daugumos. Seime iš viso turėtų būti 141 narys, taigi 2/3 yra 94 nariai. Tad dešinieji šios ribos nepasiekė. Gaila, nes, jei būtų tą ribą pasiekę, tai visos nomenklatūrinės grupuotės ausis suglaustų ir nedrįstų trukdyti dešiniųjų reformoms, kurių Lietuvai verkiant trūksta.

Tuo tarpu Seime "save išskėlę kandidatai" tariai dėl bendradarbiavimo. Valstiečių partijos pirmininkas Albinas Vaižmušis teigia neisąs su LDDP. Jis mano, kad Seime gali būti tarppartinė frakcija, kuri bus sudaryta iš įvairiausių partijų atstovų, po vieną patekusių į Seimą. Kazimiera Prunskienė, pasitarusi su Kaziu Bobeliu, sušaukė tokių "nepriklausomų deputatų" susirinkimą. (LA, lapkr. 14)

Keista ir centristų laikysena - jie sakosi nenorį būti opozicijoje. Tad kas vadovaus opozicijai? LDDP? Parlamentinėje demokratijoje, kokiomis yra Lietuva ir tokios valstybės, kaip, pavyzdžiui, Australija, gerai organizuota pozityvi opozicija yra labai svarbus politinio gyvenimo svertas. Tad kodėl nenori ar negali centristai imtis opozicinio darbo? Beje, jis sunkus ir ne visad malonus, kaip tai gerai patyrė Tėvynės Sąjunga ir ja rūmusios dešinėsios jėgos.

Net Australiją pasiekė gandai, (nukelta į 2 psl.)

LIETUVOS SANTYKIAI SU KALININGRADO SRITIMI TURĖTŲ PASIKEISTI

Vytautas Landsbergis ir Kaliningrado srities gubernatorius L. Gorbenko (kairėje).
R. Šuikos nuotr.

Šilutės mero Š. Laužiko iniciatyva Šilutėje susirinko konservatorių vadovai G. Vagnorius bei V. Landsbergis ir Kaliningrado srities gubernatoriaus vadovaujama delegacija. Susitikimas buvo neoficialus. Buvo kalbama apie ekonominių ir finansinių ryšių gerinimą ir plėtrą. G. Vagnorius pa-

žadėjo, kad nepaisant naujos Lietuvos Vyriausybės sudėties ir nelaukiant naujojo Seimo, bus pradėtas vykdyti dar 1995 m. Kaliningrado srities administracijos parengtas santykių su Lietuva plėtros planas, kuris lyg šiol dūlėjo ministerijų valdininkų stalčiuose.

NAUJAJAME LIETUVOS SEIME BUS 12 KOMITETŲ

Seime bus sudaryta 12 komitetų - Kaimo reikalų, Biudžeto ir finansų, Ekonomikos, Gamtos apsaugos, Nacionalinio saugumo, Socialinių reikalų ir darbo, Švietimo, mokslo ir kultūros, Užsienio reikalų, Valdymo reformų ir savivaldybių, Teisės ir teisėtvarkos, Žmogaus ir piliečių teisių bei tautybių reikalų, Sveikatos reikalų. Tai numatyta priimtuo Seimo Statuto kai kurių straipsnių pakeitimuose. Baigusiame kadenciją Seime veikė 11 komitetų.

Lapkričio 26 d. priimti Seimo Statuto pakeitimai taip pat numato, kad Seimo pirmininko pavaduotojų skaičius nustatoma Seimo nutarimu. Seimo valdyba pagal naująjį dokumentą yra sudaroma iš Seimo Pirmininko, jo pavaduotojų ir Seimo kanclerio. Nauja Statuto redakcija skelbia, kad "paprastai Seimo valdyboje yra vienas arba du Seimo mažumos atstovai".

ELTA

DARBININKAS - savaitraštis tautiečiams Amerikoje ir svetur

Vilnius. Miesto panorama nuo Tauro kalno.
R. Šuikos nuotr.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas.
R. Šuikos nuotr.

PRANEŠIMAS SPAUDAI

1996 m. lapkričio 25 d. Lietuvos ambasadoje Washingtone iškilmingai paminėtos Lietuvos kariuomenės 78-osios metinės. Minėjime dalyvavo JAV Lietuvių Bendruomenės, Lietuvos Vyčių, Baltijos Instituto Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto (JBANC), Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo (BALF) atstovai, JAV lietuviai-atsargos karininkai. Pasveikines minėjimo dalyvius su švente, Lietuvos ambasadorius JAV Dr. Alfonsas Eidintas papasakojo apie Lietuvos kariuomenės kūrimosi istoriją, jos veiklą prieškarinio Lietuvoje. Pranešimą apie šių dienų Lietuvos kariuomenės veiklą, jos problemas bei perspektyvas padarė Lietuvos gynybos, karų, oro ir jūrų pajėgų atašė JAV majoras Valdemaras Sarapinas. Jis supažindino minėjimo dalyvius su Lietuvos kariuomenės struktūra, jos veiklos prioritetais, papasakojo apie bendras Lietuvos-JAV karines pratības, įvairias dvipalės programmas bei projektus karinio bendradarbiavimo srityje, Lietuvos ka-

rininkų ir kadetų studijas Amerikoje. Neseniai iš Lietuvos grįžęs JAV atsargos pulkininkas-leitenantas Donatas Skučas (jis daugiau kaip aštuonis mėnesius dirbo Krašto apsaugos ministro patarėju) pasidalijo mintimis apie JAV Baltijos Instituto parengtos Lietuvos Valstybės Apsaugos Struktūros įgyvendinimą krašto apsaugos sistemoje, šiuo metu vykstančių jos valdymo grandžių reorganizaciją. Minėjime negalėjęs dalyvauti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas Bronius Nainys atsiuntė Lietuvos kariuomenės sveikinimą, kuriame rašoma: "Amžiais teislika mūsų tautos pagarba dėl jos laisvės žuvusiems didvyriams, tegyvuoją jos gyvieji gynėjai, ypač vėl atsikūrusios Lietuvos kariuomenės kariai, savanoriai, tegyvuoją šių garbingų vyrų saugoma Laisva, Nepriklausoma Lietuva".

Lietuvos Respublikos
Ambasados Washingtonė
Spaudos skyrius

ANTROJO RINKIMŲ Į SEIMĄ TURO NAUJAMIESČIO APYGARDOJE NR. 1 REZULTATAI

Balsavimas užsienyje:

Balsavo - 3676
Sugadintų vokų - 272

Andrius Kubilius - 2001
Audrius Butkevičius - 1404

Iš viso apygardoje:
Andrius Kubilius - 8125
Audrius Butkevičius - 10525

Laimėjo **Audrius Butkevičius**. Andrius Kubilius Seimo nariu išrinktas pagal Konservatorių sąrašą (daugiamandatėje apygardoje).

Dėkojame Lietuvos piliečiams, aktyviai dalyvavusiems Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose, ir JAV Lietuvių laikraščiams bei radijo stotims, visiems, padėjusiems informuoti rinkėjus apie rinkimų eigą.

Lietuvos Respublikos Ambasada Washingtonė, DC
1996.11.19

AVIAKOMPANIJA "LIETUVA": NAUJI MARŠRUTAI, NAUJI LĖKTUVAI

Akcinė bendrovė avia kompanija "Lietuva" nuo lapkričio 28 d. pradeda reguliarius lėktuvų reisus į centrinės Danijos oro uostą Bilundą. Lėktuvus "Jak-40" maršrutu Kaunas-Palanga-Bilundas ir Bilundas-Palanga-Kaunas skraidins keleivius pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Aviakompanijos "Lietuva" generalinis direktorius Kęstutis Auryla Eltos korespondentui sakė, kad šiuo dideliu Danijos tranzito centru domisi Klaipėdos krašto verslininkai. Mat, iš Bilundo oro uosto labai lengva pasiekti kitas Šiaurės Europos šalis. Šiuo metu avia kompanijos "Lietuva" lėktuvai reguliariais maršrutais skraido į Hamburgą, Oslą, Kristienstadą, Prahą, Budapeštą. Ateinančių pavasarį numatoma pradėti savarankiškus skrydžius į Taliną.

Aviakompanija "Lietuva" stengiasi atnaujinti turimų lėktuvų

parką. Antai, išsimokėtinai per 7 metus perka lėktuvą "ATR-42-300", kurio vertė kartu su 6% metų palūkanomis - 6 mln. 503 tūkst. JAV dolerių. Lėktuvai pirkti šių metų kovo mėnesį buvo skelbtas konkursas, kurį laimėjo Prancūzijos kompanija "Aero International (Regional)", pasiūliusi 10 metų senumo "ART-42-300". Šis lėktuvas į Kauną bus pristatytas kitų metų sausio mėnesį.

ELTA

NAUJA VYRIAUSYBĖ: KANDIDATŲ SĄRAŠAS ĮTEIKTAS PREZIDENTUI

Aštuntosios vyriausybės vadovas Gediminas Vagnorius lapkričio 27 d. pristatė Prezidentui Algirdui Brazauskui kandidatų į ministrus sąrašą.

ELTA

Kaltinami Lietuvos gyventojų genocidu stribai vaizduoja nekaltus avinėlius

P. Bartaševičius, K. Kurakinas ir J. Šakalys neigia dalyvavę Gaidžių žudynėse.
R. Šuikos nuotr.

Dainius Sinkevičius

Lapkričio 7 d. Vilniaus apygardos teismas (pirm. L. Ulbienė, J. Motiejūnas ir A. Vaškelis) turėjo nagrinėti baudžiamąją bylą, kurioje 74 metų Kirilas Kurakinas, 73 metų Petras Bartaševičius ir 72 metų Juozas Šakalys kaltina-

mi pagal 1992 m. balandžio 21 d. priimto įstatymo "Dėl atšakomybės už Lietuvos gyventojų genocidą" 1 ir 2 str. (baudžiama laisvės atėmimu nuo 5 metų iki gyvos galvos arba mirties). Teisiamieji kaltinami 1945 m. gegužės 17 d. Zarasų rajono An-

tazavės valsčiaus Salinių kaime sušaudę visą Gaidžių šeimą: 56 metų Karoliną Gaidienę, 23 metų Veroniką Gaidienę (ji buvo nėščia) ir 6 mėnesių Albiną Gaidytę. Besislapstantis Leopoldas Gaidys nuo dūmų užduso rūsyje.

Nauja K. Grigaitytės knyga "Auksinukai"

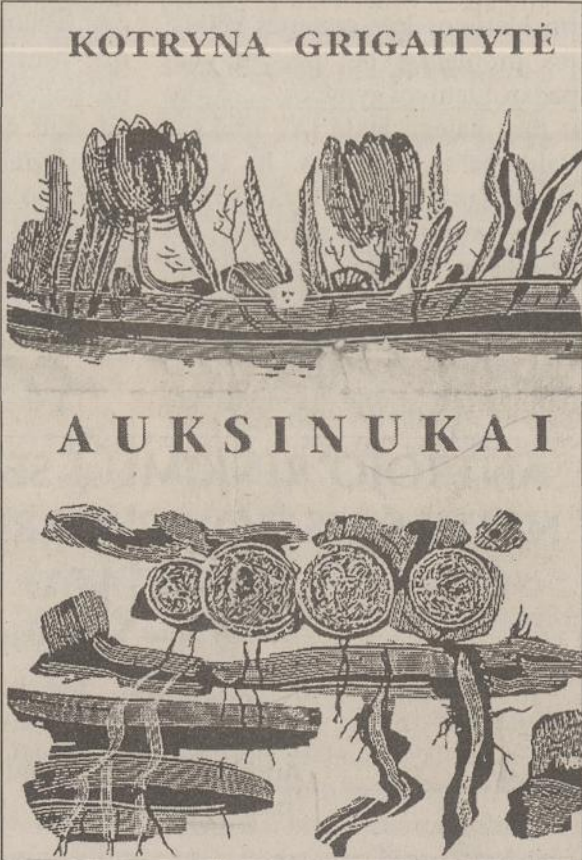
Paulius Juskus

Poetė Kotryna Grigaitytė jau seniai įsitvirtino lietuvių literatūroje, yra išleidusi 7 eilėraščių rinkinius. Praeitais metais "Alma Litters" leidykla Vilniuje išleido jos romaną "Auksinukai".

Kas domisi lietuvių literatūra, taip ir klausia: kaip čia - poetė išleidžia prozos veikalą?

Taip. Kotrynai Grigaitytei proza nėra svetima - visą laiką šalia poezijos rašė ir proza. Eilėraščius spausdinti pradėjo jau 1927 m., dar būdama gimnazijoje. Jos pirmą eilėraštį i "Ateities" žurnalą nunešė poetas Antanas Miškinis, pačiai autorei to nežinant. Mat K. Grigaitytė savo eilėraščių buvo davusi draugei pasikaityti, o pas ją atsilankęs Miškinis taip pat ji perskaitė ir, autorės neatsiklausęs, nunešė i "Ateitį". Taigi, žymus poetas jauna Kotryną Grigaitytę atvedė i lietuvių literatūrą.

Nuo tų metų ji savo eiles spausdino įvairioje periodikoje. Šalia

rašė ir proza, bet poezija vyravo jos kūryboje. I Ameriką atvykusi 1949 m., ji ir čia neužmiršo prozos. Jos novelių buvo spausdinta "Darbininke", "Varpelyje" ir kitur. 1962 m. išleido novelių rinkinį "Veidu prie žemės". Knyga turi 204 puslapius, sudėta 13 novelių. Jų tematika liečia to meto gyvenimą - karą, pokario metus, pasitraukimą iš Lietuvos. Novelių charakteriai, dažniausiai moterys, ryškūs, veiksmas intriguoja. Tai parodė, kad poetė

PO RINKIMŲ

(atkelta iš 1 psl.)

kad kažkas ruošiasi siūlyti p. Valdą Adamkų i ministrus pirmininkus. Gal ir juokaujama - kas girdėjo, kad aiškia persvara laimėjusios grupuotės perleistų svarbiausias pozicijas savo oponentams. Tai būtų pasityčiojimas ne tik iš naujai išrinkto Seimo - "popierių stumdytojų", kaip tūlas politikas yra išsireiškęs. Tai būtų pasityčiojimas ir iš piliečių, kurie savo balsus aiškia dauguma atidavė Tėvynės Sąjungai ir jos rėmėjams, tuo pareikšdami savo valią.

Lietuvos vidaus politinė ateitis pilna pavojaus dar ir dėl to, kad būvę nomenklatūrininkai valdo Lietuvos turtą ir kad dauguma Lietuvos žmonių nesupranta, kad lito nuvertinimas yra jau įvykęs, tik uždengtas dirbtinu lito-dolerio santykiu. Vidutinis pilietis nesupranta, kad tik sumažinus dolerio-lito santykį, Lietuvos

produkcija galėtų pradėti konkuruoti su importais, kad tik tada Lietuvos eksportas turėtų galimybę augti ir tik tada atsirastų realių galimybių sumažinti bedarbių Lietuvoje. Iš esmės toks lito nuvertinimas jau yra įvykęs, tik tas santykis palaikomas dirbtinomis sąlygomis, kurias taip ilgai ir taip nesėkmingai naudojo Sovietų Sąjunga. Dar sovietų ekonominis lūžis nebuvo pilnai suprastas. Gi tokio rinkėjų supratimo nebuvimas supančioja demokratines vyriausybes ir sutrukdo jų reikšmingiausias reformas.

Lietuvos padėties nereikia lyginti su burlaivių, parplaukusių i savąjį uostą. Greičiau tai burlaivis, pagaliau išplaukęs i atvirą jūrą, metomas bangų ir esantis audros mėloneje; pavojuje, bet su viltimi, kad išplauks i saulėtus, kitapus esančius krantus.

moka įvaldyti i šią formą.

Kaip lyrikė ji pasižymėjo giliu nuoširdumu, jautrumu, kalbėjo širdimi i širdį, optimistiškai paliesdama ir sunkias gyvenimo problemas. Savaimė suprantama, kad jos prozos raštuose daug lyrikos: lyriniais vaizdais, lyg koku eilėraščiu, dažnai baigiami pasakojimai, per einama iš vienos dalies i kita.

Jos prozos raštų susikrovė nemažas pluoštas. Prieš ketelį metų buvo skelbiama, kad autorė išleis novelių rinkinį. Žinia buvo pakartota, tačiau skaitytojai sulaukė romano.

Poezijos rinkiniai

Verta prisiminti jos išleistas eilėraščių knygas, kurios yra jos kelias i proza.

Ji išleido šiuos rinkinius: "Akys pro vėduoklę", 1937; "Paslaptis", 1950; "Širdis pergamente", 1956; "Rudens sapnai", 1963, rinkinys laimėjo "Draugo" poezijos premiją; "Trapus vakaras", 1968; "Marių vėjui skambant", 1980; "Tylos dovana", 1983.

Lietuvoje 1991 m. išleista ir jos poezijos rinktinė "Tylos dovana" (235 psl.).

"Veidu prie žemės", novelių rinkinys, buvo jau ketvirtoji knyga. Po jos išleistos dar 4 poezijos knygos, dabar gi - prozos veikalas "Auksinukai".

Kaip atėjo romano idėja?

Kartą autorė laiške rašė, kad koks nors gyvenimo įvykis jai sukelia kūrybines mintis - toliau vystyti, paversti koku literatūriniu kūrinium. Taip ir šiam romanui mintį įžiebė pasitraukimas iš Lietuvos karo metu, kai i Lietuvą grįžo Raudonoji armija. Besitraukiant žuvo dviejų mažamečių vaikų motina. Jos sesuo apsiėmė globoti mažamečius, jiems davė net savo pavardę ir išsivežė i tremtį - i Vokietiją.

Tas įvykis autorei sukėlė eilę kitų prisiminimų, kaip Nepriklausomos Lietuvos laikais i gyvenimą išeina jauna mergina, ieškodama savo laimės, savo mylimojo. Ta jauna mergina yra kilusi iš Suvalkijos, iš Barėnų prie Marijampolės. Ten jos tėvas, Jonas Augūnas, tvarkingas ūkininkas, turi 30 ha žemės. Jo sūnus Modestas lanko Karo mokyklą Kaune, vyriausia dukra Ona dirba ūkyje ir rengiasi ištekti. Jauniausioji dukra Aldona 16 metų. Marijampolės gimnazijos penktoje klasėje lieka antrieiems metams. Tėvas jos nebeleidžia toliau moky-

Konkursas lituanistinių mokyklų mokiniams

JAV LB Švietimo taryba skelbia lituanistinių mokyklų mokiniams tradicinį **piešinių** ir **rašinių** konkursą.

Piešinių konkursas yra mokinių labiausiai mėgiamas. Mokiniai yra suskirstyti i keturias grupes: pirmą grupę sudaro vaikų darželis ir pirmas skyrius; antrą grupę - antras, trečias ir ketvirtas skyriai; trečią grupę - penktas ir šeštasis skyriai; ketvirtą - septintas ir aštuntas skyriai.

Pirmos grupės tema yra iliustruoti dainą "*Išėjo tėvelis i mišką*", antros grupės - "*Aukštyn kojom*", trečios grupės - "*Nuogi prie šilto kamino*". Ketvirtą grupę parašo knygelę arba sukuria savo pasaką ir iliustruoja piešiniu, arba sukuria penkis eilėraščius ir iliustruoja.

Kiekvienai piešinių grupei nustatytas atitinkamas dydis. Knygelės kietais viršeliais gaunamos LB Švietimo taryboje.

Piešiniai bus premijuojami pagal išreiktą pasakų grožį ir estetiką. Piešiniai, neatitinkantys konkurso taisyklių, nebus vertinami.

Piešiniai turi būti užbaigti ir atsiųsti komisijai ne vėliau kaip iki 1997 m. kovo 15 d.

Rašinių konkursas yra suskirstytas i dvi grupes. Pirmoje grupėje dalyvauja 3-4 skyrių mokiniai. Užduotis yra sukurti pasaką pateiktam paveikslėliui. Antroje grupėje dalyvauja 5-8 sk. mokiniai. Tema: "Aš ir televizorius". Šios temos pirmoje grupėje dalyvauja 5-6 skyrių mokiniai, antroje grupėje - 7 ir 8 skyriai. Rašant pasaką, būtina parašyti, kad skaitytojas suprastų: 1. Kas įvyko; 2.

jis. Ji turi likti namuose ir pavaldėti ūki. Aldona svajotoja, šoka viena grojant plokštelių muzikai. Ūkio gyvenimas jai svetimas, rankos suskirde. Norėtų išsiveržti iš čia, bet kaip? Jonas Augūnas Kaune turi brolių Praną, medicinos daktarą, kuris dažnai lankosi tėviškėje. Jo žmona Sabina ir išveda Aldoną iš kaimo i Kauną ir ją rengia naujai profesijai, planuodama iškurti moterų kosmetikos saloną.

Prasideda judrus gyvenimas Kaune. Ten pabunda Aldonos meilės troškimas, iš pirmo žvilgsnio įsimyli teisės studentą Valentą. Vaizdžiai ir plačiai aprašomas Kauno gyvenimas, kavinės, baliai, studentai, graži gamta įvairiais metų laikais. Aldonos ryšys su tėviške nenutrūksta, ten dažnai lankosi, padeda ūkio darbuose. Tai darbšti, i šviesią ateitį kopianti Lietuva. Ona išteka už ūkininkaičio, sūnus Modestas baigia karo mokyklą, Aldona kosmetikos salone susipažįsta su naujų madų įvairumu, mokosi naujų kalbų, saugodama ir brandindama meilę Valentui.

Prasideda Antrasis pasaulinis karas. Lietuvą okupuoja Sovietų Sąjunga, komunizmas jėga griaua, naikina buvusią santvarką. Karininkas Modestas restorane primušą kažkokį pilietį, kuris šaiposi iš lietuvių karininkų ir iš Lietuvos. Po to jis turi slapstyti. Vedęs vokiškos kilmės Gruberių Jane, repatriuoja i Vokietiją.

Aldonos sesuo Onutė, ištekėjusi už Antano Svotelio, susilaukia dvynukų: sūnaus Lino ir dukros Rūtos. Iškeliamos šau-nios krikštynos. Krikšto tėvais kviečiami mokytojas Ričardas Laukaitis iš Ukmergės ir sesuo Aldona. Jiedu vėliau susitiks Vokietijoje.

(nukelta i 8 psl.)

Kur įvyko; 3. Kada įvyko; 4. Kas dalyvavo; 5. Kaip viskas vyko. Pasakos pasirašomos slaptyvardžiu. Atskirame vokelyje įdėkite lapelį su vardu, pavarde, adresu, telefonu, mokykla, skyriumi. Ant voko užrašykite slaptyvardį. Visą siųsti LB Švietimo tarybos narei: Vidai Brazaitytei, 12 St. Moritz Dr, Unit 201, Palos Park, IL 60464.

Konkurso taisyklės išsiuntinės tos mokyklų vedėjams. Raginame dalyvaujančius konkurse darbą pradėti jau dabar, nes konkurso data nebus pratęsiama.

Aukštesniosios mokyklos mokiniams skelbiamas rašinių konkursas:

I tema: "Martynas Mažvydas - pirmoji lietuviška knyga, 450 metų sukaktis".

II tema: "Kuo aš būsiu naudingas(-a) Lietuvai, baigęs(-usi) aukštesniąją lituanistinę mokyklą".

III tema: "XXI amžius mano svajonėse".

Rašinio apimtis turi būti mažiausiai vieno ir pusės mašinėlės rašyto puslapio. Rašiniai pasirašomi slaptyvardžiu, įdedamas atskiras vokelis su vardu, pavarde, adresu, mokykla, klase. Visą išsiųsti: Aldonai Rauchienei, 10423 Broadmoor Ln., Palos Hills, IL 60465.

Rašinius atsiųsti ne vėliau kaip iki 1997 m. kovo 15 d.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose ir imigraciniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 860 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Parnošiamos garbingos laido tuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIŲ radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI I VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

**KVEČAS
JONAS**
1933 + 1976

**VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA**

✂ LĖKTUVAI
✂ LAIVAI (CRUISES)
✂ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✂ AUTOBUSAI
✂ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✂ VIEŠBUČIAI
✂ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS I LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351

FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Kas tas nekaltas prasidėjimas?

Marijos Nekaltas Prasidėjimas - tai viena iš katalikų tikėjimo tiesų, Bažnyčios minima kasmet gruodžio 8 dieną, dogmos iškilmingo paskelbimo metinėse.

Pati Nekalto Prasidėjimo sąvoka dažnai ne tik katalikų, bet ir pačių katalikų klaidingai suprantama. Nesumaišytina ji su Kristaus gimimu iš nekaltos Mergelės Marijos, kurį išimtinio būdu pradėjo iš Šv. Dvasios. Pati gi Marija buvo pradėta ir gimė natūraliu būdu iš savo žemiškųjų tėvų Jokimo ir Onos.

Nekalto Prasidėjimo esmė yra ta, kad Marijos siela nuo pat pirmo buvimo momento tapo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės ir buvo pilna pašvenčiamosios malonės.

Iš katalikų Bažnyčios teologijos mokslo žinome apie gimtąją nuodėmę, jog kiekvienas gimstame be pašvenčiamosios malonės sieloje. Nors mūsų pirmieji tėvai ir buvo sutverti su pašvenčiamąja malone, tačiau Adomas nusikalsdamas ją prarado ne tik sau, bet, kaip moralinė visos žmonijos galva, taip pat ir visiems, kurie amžių bėgyje taps jo palikuoniais.

Čia nebuvo jokios neteisybės iš Dievo pusės mūsų atžvilgiu, nustatant, kad Adomas moraliai atstovautų visai žmonijai ir tik nuo jo priklausytų, ar visi žmonės gims su pašvenčiamąja malone ar be jos. Juk malonė yra Dievo laisvai teikiama dovana, į kurią niekas negali reikšti jokių teisių. Dievas yra nepriklausomas savo malonę suteikti kam nori ir tokia laipsnyje kaip Jis nori.

Dievas, bauddamas mūsų pirmuosius tėvus, jiems pažadėjo Išganytoją, kuris atsilieps už jų nepaklusnumo nuodėmę ir gražins žmonijai galimybę gyventi pašvenčiamąjoje malonėje. Siela tokiu būdu prikeliamą iš nupuolimo ir apvaloma nuo gimtosios nuodėmės. Tačiau Marija nuo šios nuodėmės savo nekaltame prasidėjime buvo apsaugota.

Pritiko juk, kad Išganytojas Jėzus Kristus gimtų iš tokios motinos, kuri niekada, net ir trumpiausią valandėlę, nebuvo sutepta jokia, taigi net gimtąja nuodėme. Koks gi šios tikėjimo tiesos pagrindas? Kuo rėmėsi popiežius Pijus IX, vieningu viso pasaulio vyskupų pritarimu 1854 m. gruodžio 8 d. iškilmingai paskelbdamas Marijos Nekalto Prasidėjimo tiesą priklausant prie Dieviškojo Apreiškimo tiesų - taigi tikėjimo dogma?

Pačioje pirmoje Šv. Rašto Senojo Testamento knygoje, trečio skyriaus penkioliktoje eilutėje Dievas išreiškia praeikimą žalciai - piktajai dvasiai, kad paliks nesantaiką tarp žalčio ir moters, o taip pat tarp jų palikuonių, gi moteris sutriuškins žalčio galvą. Moters palikuonis - tai Išganytojas, kurio atėjimo laukė kartų kartos. Moteris - Išganytojo Motina, Marija. Ir kaip Dievas apreiškė amžiną ir visuotinę nesantaiką tarp Moters ir piktosios dvasios, to pasėkoje Moteris - Marija negalėjo per jokia, taigi nei per gimtąją, nuodėmę būti piktosios dvasios varge.

Kristaus įsikūnijimą apreiškias arkangelas Gabrielius Mariją pasveikina: "Sveika, malonės pilnoji" (Luko 1,28). Malonės pilnybė išskiria ir paneigia bet kokią, taigi ir gimtąją nuodėmę.

Nuo pat pirmųjų Bažnyčios amžių tikėjimo tiesa apie Marijos Nekaltą Prasidėjimą buvo gana plačiai žinoma ir gerbiama bei jos tiesioginis suformavimas vis labiau ryškėjo.

Praeities akimirų atgarsiai

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė 2

Su virpuliu ir pilna nerimo širdimi, šelstant audroms smegenyse, spoksojau į jį. Ir... vėl savo neužmirštamų praėjusių dienų labirinte paskendau.

Iš tolo apžiūrinėjau sodybą, kuri dabar man atrodo lyg suliesėjusi, lyg paskendusį kapų tyloj. Tuščia, melancholiška, bejausmė... Ir aš ūmai pasijutau tokia vieniša, tokia vieniša, nes brangiausio man pasaulyje, tėvelio, čia jau nebėra.

Čia niekas, o niekas manęs nelaukia. Niekas su spinduliuojančia džiaugsminga šypsena veide man neatvers stiklinių gonkų durų. Ištiesiomis rankomis nesutiks, neapkabins, meiliai neprakabins...

Širdgėla suspaudė man širdį. Akys raibo nuo jų kampučiuose susirinkusių ašarų, kurios nesulaikomais upeliukais ėmė riedėti mano skruostais.

Aldutė, nuleidusi akis, susimąsčiusi sėdėjo ir manęs nekalbino.

Po kurio laiko nusiraminau. Ir, nušluosčiusi sudrėkusį nuo ašarų veidą, paklausiau jos:

- Aldute, gal tu žinai, kas dabar buvusioje tėvelio sodyboje gyvena?

Ji liūdnai žvilgsniu pažvelgė man į akis ir, su neslepia užuojauta, lakoniškai atsakė:

- Rusų kolonistų šeima.

Tas jos atsakymas ne tik mane giliai sujaudino, bet netgi pribloškė. Neapsakomas gaudumas ir begalinis nusivylimas apgaubė mano sielą. O galvoje viskas susimaišė. Atrodė, kad po mano kojomis net žemė susiūbavo ir visas pasaulis aukštyn kojom apvirto. Kokia tragedija! Nuo amžių mano prabočių įmintas garbingas pėdas dabar mindžioja sugriovusių mūsų gyvenimą kruvinai mano tautos žudikų batai!

- Dieve! Dieve, kodėl Tu nusukai savo galvą nuo mano tautos? Kodėl leidai Tave mylinčius kraštiečius išvyti iš namų ir apsodinti Tave nekenčiančiais šungrybiais, - nesukontroliuodama savo emocijų skundžiausi.

Aldutė neramiai sujudėjo. Lyg nusikaltusio vaiko žvilgsniu

Lietuvių kalba Vytauto Didžiojo diplomatinėje kovoje

Dr. Arnoldas Pirockinas

Mums visiems gerai žinomame eilėraštyje "Oi neverk, matušėle!" **Maironis** taip nusakė Žalgirio mūšio laimėjimą:

*Vedė Vytautas ten didžiavirų pulkus
Ir priešų sulaužė puikybę:
Už devynias marias, už tamsiuosius miškus
Išvarė kryžiuočių galybę.*

Deja, tai poeto vaizduotėje sukurtas vaizdas, gana tolimas nuo istorinės tiesos: šiame garbiajame mūšyje jungtinės Lietuvos ir Lenkijos jėgoms iš tikrųjų pavyko palaužti kryžiuočių puikybę, bet ir po mūšio jie liko čia pat, kaimynystėje. Kryžiuočiai veikiai atsigavo, ir Vytautui su Jogaila 1411 m. vasario 1 d. Torūnėje sudaryta su Ordinu sutartimi pavyko išgauti iš Ordino labai nedaug: Ordinas pripažino Vytautui ir Jogailai teisę valdyti Žemaitiją iki jų gyvos galvos, taip pat patenkino kai kuriuos Lenkijos reikalavimus. Taigi po Vytauto ir Jogailos mirties Žemaitija vėl turėjo atitekti kryžiuočių valdžiai. Tačiau svarbiausia, kad toji sutartis neapibrėžė tikslų Žemaitijos sienų, aiškaus jos ploto. Prasidėjo 12 m. trukę ginčai, kuriuos plotas priskirti Žemaitijai. Pavyzdžiui, ar jai tenka Klaipėda, Veliuona, Nemuno žemupio dešinysis krantas, Kuršių marios ir Sūduva tarp Šešupės ir Nemuno.

Šie ginčai buvo sprendžiami įvairiomis priemonėmis: nevengta nė ginklo argumentų. Kelis kartus lietuvių ir lenkų kariuomenės buvo įsiveržusios į Ordino žemes, tačiau užsidariusių mūrinėse pilyse kryžiuočių nepavyko iš ten iškrapštyti, ir joms tekdavo po kurio laiko grįžti namo. Tada ginčą tarp abiejų priešų šalių sprendavo diplomatinėmis priemonėmis. Kaip paprastai, sprendžiant tarptautines problemas diplomatiškai, neišvengiamai atsiradavo įvairių tarpininkų, arbitrų. Vytauto ir Jogailos ginče su Kryžiuočių ordinu žymiausi teisėjai visą laiką buvo popiežiai ir imperatorius Zigmantas. Byla buvo svarstoma net tarptautiniame "teisme" - Konstanco visuotiniame Katalikų Bažnyčios susirinkime, trukusiame beveik ketverių metų. Žemaitijos priklausomybės

problema buvo nagrinėjama keliuose posėdžiuose 1415 ir 1416 m., bet ji ir čia nebuvo išspręsta, nes abi pusės atkakliai laikėsi savo reikalavimų. Lietuviai nepripažino kryžiuočių įrodymų, jog Klaipėda ir Nemuno žemupio sritys nepriklausančios Žemaitijai, todėl savaike jos turinčios būti pripažintos Ordinui net nelaukiant Vytauto ir Jogailos mirties.

Diplomatinėje kovoje labai svarbūs yra teisiniai argumentai, įrodymai. Šiuo atveju susidūrė skirtingi teisiniai principai. Kryžiuočiai rėmėsi istorine teise, o Vytautas su Jogaila - prigimtine teise. Todėl Vytauto pagrindinis argumentas buvo tas, kad Žemaitija jam priklausanti kaip tėvo palikimas. Tačiau šis prigimtinės teisės elementas Vytauto diplomatinėje buvo išplėtotas nauju aspektu: valstybei priklausoma visa jos tautos gyvenama sritis. Tą aspektą Vytautas pagrindė 1420 m. kovo 11 d. rašte impe-

Vienas iš seniausių Vytauto portretų, esąs Nesvyžiuje.

ratoriui Zigmantui, kai šis vėnašališkai priskyrė Žemaitiją ir ginčijamą Sūduvos dalį Kryžiuočių ordinui. Čia Lietuvos valdovas gražiai ir įtikinamai pasirėmė ir kalbos duomenimis. Tai bene pirmas atvejis (bent Lietuvos diplomatinės istorijoje), kai kalba tampa argumentu sprendžiant teritorines pretenzijas. Štai ką rašė Vytautas ita-lingajam imperatoriui:

"(...) jūs išreiškėte nuomonę, pasisakydami dėl Žemaitijos. Ši žemė

žmonės nuo seniausių laikų save vadina lietuviais ir niekada nesi- vadina žemaičiais. Dėl tokios didelės tapatybės mes savo titule neminime Žemaitijos, nes viskas yra tas pat, ir žemė ta pati ir žmonės tie patys" (cit. iš: Lietuvos TSR istorijos šaltiniai. V., 1955. T. 1. p. 92).

Ta pati argumentacija išdėstyta ir bendrame Vytauto bei Jogailos 1421 m. rašytame popiežiui rašte, kuris buvo įteiktas jo įga-

(nukelta į 4 psl.)

Jaunas Vytautas žynių ir kariuomenės akivaizdoje, sustojęs Aleksoto aukštumoje, iškilmingai prisiekia atkeršyti kryžiuočiams už sudegintą Kauną.

(Nežinomo dailininko paveikslas)

Kryžius Stasio Paprocko sodyboje.

stočių. Miestą nuo Kauno skiria 164 km atstumas. iki Vilniaus 154 km. Iki Latvijos sienos tik 3,4 km.

Artimiausia geležinkelio stotis Turmontas yra 18 km, o Daugpilis (Latvijoje) 24 km. Iki šių geležinkelių nuo Zarasų miesto kursuoja autobusai. Patogus autobusų susisiekimas yra ne tik su Vilniumi, Kaunu, Klaipėda, bet ir su kitais Lietuvos miestais ir netgi miesteliais.

Dėl savo tokios nepalankios geografinės padėties, Zarasus kai kurie žmonės pravardžiuodavo "Kamčatka". O tie, kurie įvertindavo jų grožį, buvo praminę "Lietuvos Šveicarija".

Zarasų miesto istorija

Zarasų miesto įsikūrimo pradžios reikia ieškoti XV šimtmečio pabaigoje arba XVI šimtmečio pradžioje. Tuo metu dabartinėje miesto teritorijoje jau buvęs dvaras, o Zaraso ežero Didžiojoje saloje vienuolynas su mūrine bažnyčia. Salą su ežero krantu jungė 200 metrų medinis tiltas. Gyvenvietei čia atsirasti sąlygos buvo labai palankios, nes per Zarasus nuo seno ėjo vienas iš pagrindinių kelių iš centrinės Lietuvos į Rygą ir į Pskovą.

1530 metais vienuolynas iš Didžiosios salos buvo perkeltas į Antalieptę, o bažnyčia į krantą. Tačiau yra nuomonių, kad iki 1530 metų Zarasuose galėjo būti dvi bažnyčios: viena saloje, kita

(nukelta į 4 psl.)

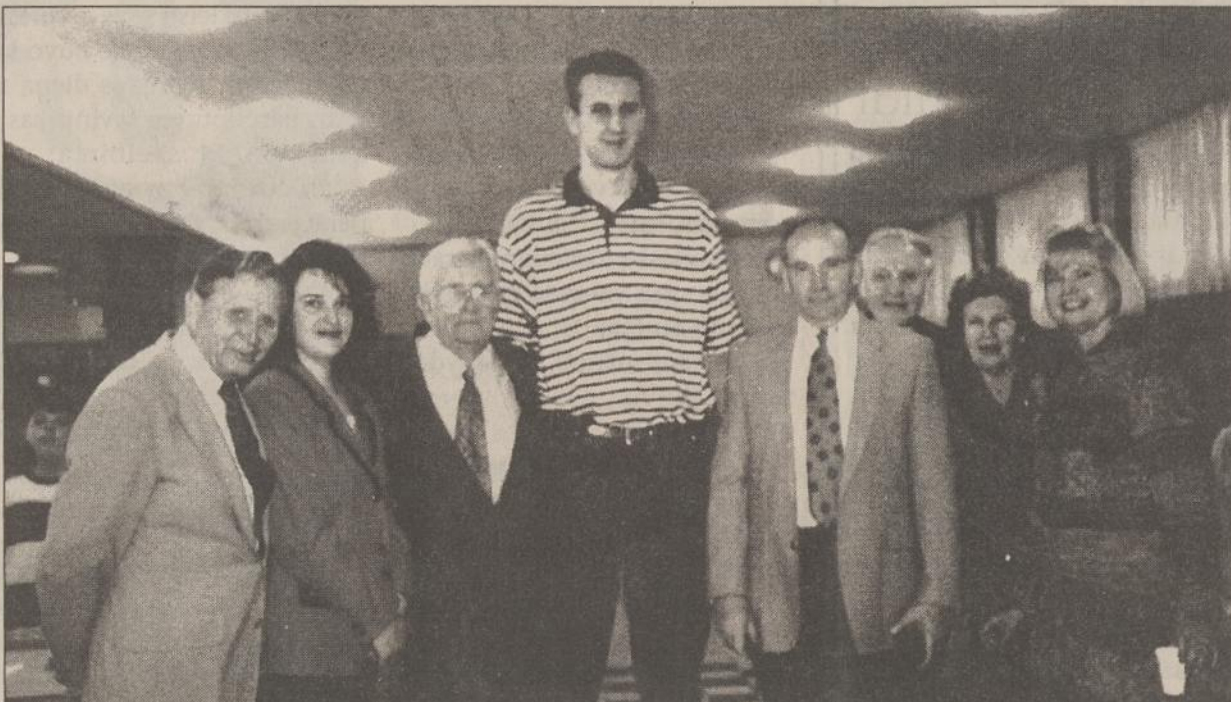
Clevelandas - naujieji jaunojo NBA lietuvių žaidėjo namai

Rašo Edmundas Čapas

Aš manau, kad visi lietuviai turėtų džiaugtis, kad "Chicago Bulls" krepšininkai tapo 1996 m. NBA čempionais. Kodėl? Ogi todėl, kad Chicagoje, daugiau negu bet kuriame kitame mieste, esančiame ne Lietuvoje, gyvena lietuvių! Gaila, bet "Chicago Bulls" komandoje nėra lietuvių. Kelerius metus Lietuva didžiuojasi dviem NBA krepšininkais - Šarūnu Marčiulioniu iš "Denver Nuggets" ir Arvydu Saboniu, žaidžiančiu su "Portland Blazers". Dabar Lietuva turi trečiąjį NBA žaidėją Žydrūną Ilgauską (idomus krepšininko pavardės atitikimas!), kuris pradės žaisti "Cleveland Cavaliers". Ar daug lietuvių girdėjo apie Denverį ir Portlandą? To aš nežinau, bet norėčiau truputį papasakoti apie Clevelandą, mano gimtąjį miestą, kuriame Žydrūnas Ilgauskas gyvena ir žais profesionalųjį krepšinį.

Clevelandas

Didysis Clevelandas (su daugiau kaip 80 priemiesčių ir su daugiau negu 2 mln. žmonių) yra didžiausias miestas su priemiesčiais Ohio valstijoje ir - dviliktas JAV miestas pagal didumą kartu su priemiesčiais (Ohio valstijoje yra apie 10 mln. gyventojų, valstijos pramonė ir versla lenkia tik kelios valstijos). Kokio dydžio yra Clevelando miestas kartu su priemiesčiais (geografiškai)? Miestas turi Erie, vieno iš JAV didžiųjų ežerų, pakrantę, besitiesiančią maždaug 100 km - panašiai tiek driekiasi Baltijos jūra nuo Latvijos iki Nidos! (Tarp kitko, Kanada, esanti maždaug už 90 km kitame ežero krante, nėra matoma iš Clevelando.) Daugiausia Clevelando pakrantėje yra išsidėstę paplūdimiai, jachtklubai, parkai ir gyvenamieji rajonai. Šioje ištisusioje pakrantės juostoje yra ir pramonės rajonai, kuriuose įsikūrę tarptautinis uostas, aerouostas ir

Su Clevelando lietuviiais (iš kairės į d.): M. Aukštuolis, L. Bartuškenė, A. Kavaliūnas, Žydrūnas Ilgauskas, E. Baltušis, kun. G. Kijauskas, O. Ročiūnienė ir I. Bublienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

didžiulės druskos kasyklos (jos po ežeru tęsiasi maždaug 3 km). Dabar Erie ežeras yra švarus ir jo pakrantėse vis daugiau ir daugiau skiriama vietos aktyvaus poilsio ir pramogų zonoms.

Clevelandas yra susigiminiavęs su Klaipėda.

Didžiąją Clevelande yra šimtai parkų ir žaidimų aikštelių, kur gali pamatyti dešimtis tūkstančių žmonių, kurie sportuoja lauke ir, žinoma, žaidžia krepšinį. Esu nustebęs, kad tiek mažai matau lauke sportuojančiųjų Lietuvoje, kai lyginu su JAV! Ar taip yra todėl, kad yra mažai sporto aikštelių ir kitokių įrengimų? Ar lietuvių jaunimas nesidomi sportu? O kaip yra su vyresnio amžiaus lietuviiais? Daug trisdešimtmečių, keturiasdešimtmečių ir net penkiasdešimtmečių amerikiečių gali pamatyti bėgiojančius ir žaidžiančius tokius žaidimus kaip tenisas, beisbolas ir krepšinį.

Be "Cavaliers" - vienos iš geriausių NBA krepšinio komandų - Clevelandas turi profesionalų beisbolo komandą ("Cleveland Indians" laimėjo II vietą JAV

beisbolo čempionate 1995 m.) ir profesionalų amerikietiškojo futbolo komandą ("Cleveland Browns" dažnai laimi regiono čempionatus). Kažkada Clevelande buvo profesionalų ledo ritulio ir europietiško futbolo (soccer) komandos, ir visada yra tikimybė, kad miestas vėl turės tokias komandas. Be abejonės, clevelandiečiai entuziastingai palaiko savo profesionalų komandas (kitais žodžiais tariant, Clevelande sporto biznesis klesti). Abi komandos - ir "Indians", ir "Cavaliers" - turi visiškai naujus stadionus ir aikštes, kainavusius milijonus dolerių. Žydrūnas Ilgauskas, be abejonės, irgi pajus clevelandiečių ištikimybę savo mylimai "Cavaliers" krepšinio komandai!

Clevelandas, 1900 m. maždaug ketvirtas pagal dydį JAV miestas, buvo vadinamas "Forest City" ("Miškų miestas"). Šiandien jis dar tebėra tankiai apaugęs medžiais, daugiau negu didieji miestai - Bostonas, Los Angeles, Detroitas ir Džallas su jų priemiesčiais.

Clevelandas turi didžiausią re-

giono parką ("Metropolitan Park") JAV. Jis vadinamas "Emerald Necklace" ("Smaragdų vėrinys") dėl jo miškų, slėnių ir žalių laukų, juosiančių Clevelandą lanku, besitiesiančiu daugiau kaip 100 km.

Clevelando viešoji biblioteka yra didžiausia JAV.

Clevelando meno muziejus yra

vienas iš dešimties geriausių meno muziejų JAV.

Clevelando simfoninis orkestras yra vienas geriausių šalyje, su juo gali lygintis tik keli rinktiniai - New Yorko, Chicago, Bostono ir Philadelphia - orkestrai. Beje, JAV žurnalas "Time" Clevelando simfoninį orkestrą 1994 m. pasiskelbė geriausiu Amerikoje.

Clevelandas nurungė tokius miestus kaip San Francisco, New Yorką ir Philadelphia ir gavo pirmenybę statyti Rokenrolo muziejų, kuris buvo atidarytas 1995 m.

Clevelando krašte yra maždaug 30 koledžų ir universitetų; muzikos, teisės, technikos ir medicinos mokyklos lygiuojasi su kitomis geriausiomis JAV mokyklomis.

Clevelande yra viena didelė

tarptautinė naftos kompanija ir daug automobilių gamyklų. Daug kompanijų tęsia plieno ir metalo gamybą. (Daug metų Clevelandą plieno gamyboje lenkia tik Pittsburghas. Beje, netoli Clevelando esantis Akrono miestas garsėja gumos gamyba ir laikomas pasaulio padangų sostine!)

Naujos, sėkmingos, įtakingos verslo šakos Clevelande - bankininkystė, reklama, kompiuterių programavimas ir kt. aukštos technologijos tarnybos. Netoli Clevelando tarptautinio aerouosto yra Nacionalinis kosmoso ir aeronautikos ("NASA") tyrimų centras, atsakingas už Amerikos kosminės stoties projektą.

Clevelandas yra tipinis daugiatautis JAV miestas. Be abejonės, didžiausią "negrynųjų amerikiečių" gyventojų dalį sudaro Afrikos amerikiečiai (negrai), vokiečiai, airiai, žydai ir italai, bet gana didelės Clevelande yra vengrų ir lenkų bendruomenės. Šiame mieste gausu ir mažesnių tautinių grupių, tęsiančių savo kultūrą tradicijas ir organizuojančių veiklą (meksikiečių, serbų, vietnamiečių, kinų, kroatų, latvių ir, žinoma, lietuvių).

Clevelando lietuvių bendruomenė tebėra viena stipriausių Amerikoje, nors natūraliai ji labai sumažėjo po Antrojo pasaulinio karo. Nors Chicago, Los Angeles ir Toronto (Kanada) lietuvių bendruomenės ryškiai gausesnės, Clevelando lietuvių bendruomenė tebėra gerai organizuota ir labai veikli. Be abejonės, Clevelando lietuvių bendruomenė šiltai priims Žydrūną Ilgauską ir padės jam neužmiršti lietuvių.

Man labai malonu matyti Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio poelgius, iš kurių aišku, kad jie gerai atsimena, jog jie, dabartiniai JAV profesionalūs krepšininkai, išmoko žaisti krepšinį ir tapo garsiais žaidėjais jau Lietuvoje! Tikiuosi, kad Žydrūnas Ilgauskas turės irgi tokį garbingą požiūrį!

pralaimėjo

Spalio 13 d. "Lituanicos" futbolininkai per penktąsias pirmenybių rungtynes Šteinmetz vid. mokyklos aikštėje, Chicago šiaurės vakarų dalyje, turėjo nusileisti lenkų "Legovijai" 2:1. Beje, abu įvarčiai krito į mūsų krepšius vartus rungtynių pradžioje, kuomet

"Lituanicos" vartininkas išleido laikomus švius. Po pertraukos lietuviai Vyto Ankstučio iš 11 metrų baudinio pasiektu įvarčiu rezultata sušvelnino ir turėjo nemažą progą jį pagerinti, tačiau visos pastangos neatnešė vaisių.

Ed. Šulaitis

Europos grožio karalienė mokosi Alytaus vidurinėje mokykloje

"Manekenės karjera manęs nežavi", - grįžusi namo į Lietuvą su karūna ir Turkijoje pelnytu Europos grožio karalienės titulu, žurnalistams pareiškė Vaida Klizaitė. Tai - jau trečia jos karūna šiais metais. Kelia į Europos šlovę merginai atvėrė pergalės Alytaus miesto ir Lietuvos grožio konkursuose. Kelionė ir tarptautinė Europos grožio konkursų Stambule ir buvo prizas už geriausią pasirodymą "Gražiausios Lietuvos merginos - 96" konkurse, rengtame firmos "Lietuvos grožio formulė".

"Queen of Europe" karūna - pirmas tokio masto Lietuvai tekęs apdovanojimas. Septyniolikmetė Vaida Klizaitė mokosi Alytaus Putino vidurinės mokyklos dviliktose klasėse. Paklausta, kaip panauduos savo prizą - 10,000 dolerių, atsakė dar nežinanti. Dabar jai svarbiausia baigti mokyklą.

ELTA

PRISIMINKIME

- **Spalio 13 d.** sukako 100 metų, kai gimė Halina Kairiūkštytė-Jacinienė, viena žinomiausių Lietuvos dailėtyrininkių, etnografių, dailininkių. Bene pirmoji Nepriklausomos Lietuvos moteris, studijavusi menus Zuričo, Müncheno universitetuose, kelis dešimtmečius paskyrusi Pažaislio vienuolyno meno lobiams tyrinėti. H. Kairiūkštytė-Jacinienė išleido apie 500 atvirukų liaudies meno motyvais, nupiešė per 3000 senovinių tautinių drabužių pavyzdžių, surado dvi 300 metų senumo kraičio skrynias. Dailininkės darbų yra Britų, Luvro ir kituose garsiuose pasaulio muziejuose.

- **Spalio 14 d.** paminėtos Mindauginės. Mindaugo vardas įamžintas ne tik senoviniuose pergamentuose, rusų metraščiuose, kryžiuočių kronikose, Lietuvos istorikų romantikų darbuose, bet ir tėviškės girių, vandenų, piliakalnių vardais. Legendinį Pajautos slėnį šalia Kernavės bažnytkaimio, Kernavėlės upelį saugo keturi piliakalniai - Pilies, Lizdeikos kalnai, Smailiakalnis ir... Mindaugo sostas. Pajautos slėnyje po šventuoju ažuolu meldėsi 1831 m. sukilimo karžygė Emilija Pliaterytė. Ji prie šventojo aukuro prisiekė karaliui Mindaugui, jog mirs, bet nepasiduos caro budeliams, Lietuvos valstybės grovėjams. Didingas šalia Vorelio ir Volupio upelių iškiles Šeimyniškių piliakalnis, kuriame, kaip spėja istorikai, XIII a. stovėjo ažuolinė Karaliaus Mindaugo pilis. Karališka krašto praeitį anykštėnų krašte mena vietovių vardai - Karalienės liūnas, Karalienės kapas (prie Šventosios).

- **Spalio 15 d.** paminėta baltosios lazdelės diena. Lazda - neatskiriama neregio palydovė. Šiuo metu paplitusi ilgoji baltoji lazda. Ji maždaug spindžiu ilgesnė už įprastą, parenkama pagal žmogaus ūgį - 10-15 cm iki smakro. Neregys ją laiko panašiai kaip pieštuką. Baltosios lazdelės gimtinė - Prancūzija (čia ji pradėta naudoti 1930-1931 m.), bet spalio 15 d. ją pirmieji minėti pradėjo amerikiečiai. Lietuvoje ši diena minima nuo 1992 metų, kai Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjunga buvo priimta į Pasaulio aklujų sąjungą.

- **Spalio 18 d.** sukako 100 metų Eltos ikūrėjui, teologijos profesorui Juozui Eretui. 1940 m. "XX amžiuje" Eretas rašė: "Ar matėte kur Europos žemėlapyje, kuris dar būtų tikras?.. Iš viso sienos tokios nepastovios, kaip orai pavasarį - iš 50 Europoje einančių linijų vos devynios atsimena pereitą šimtmetį, visas kitas pagimdė XX amžius". Didžiosios valstybės, anot autoriaus, veržiasi į ilgį ir plotį, o mažosios telkiasi dvasiniams dalykams, kūrybos žygiams. Kai S. Šalkauskis tardavo J. Eretui: "Jūs esate mano Vakarai", tas atsakė: "Jūs esate mano Rytai". 1921 m. Vaidžanto pakviestas prisidėjo prie Blaivybės draugijos atgaivinimo, ikūrė jos leidinį "Sargyba", redagavo pirmuosius "Sporto" numerius, padėjo ikurti vaikų laikraštį "Angelas sargas", vėliau pavadintą "Žvaigždute". 1925 metais Eretas vedė savo studentę Oną Jakaitę ir pabrėždamas šeimos lietuviškumą pradėjo pasirašinėti "Eretas-Jakaitis". J. Ereto bičiuliai išėję 1971 m. Amerikoje išleido knygą "Didysis jo nuotykis" (paanrašė - "Prof. J. Eretas tarnavojo Lietuvai"). Mirė J. Eretas 1984 m. Bazelyje. Gyvendamas Šveicarijoje aktyviai rėmė Lietuvos žygį į nepriklausomybę. Pagal jo valią karstas buvo užklotas trispalve - vėliava tos šalies, kuriai ištikimai tarnavo.

Trumpos sporto žinios iš Lietuvos

Lietuvos futbolo rinktinė laimėjo du kartus

Lietuvos valstybinė futbolo rinktinė vieną savaitę Vilniuje žaidė dvejus tarpvalstybines rungtynes, kurios buvo atrankiniai susitikimai patekimui į 1998 metais Prancūzijoje įvyksiančią Pasaulio futbolo pirmenybių finalą. Lietuva, rungtyniaudama aštuntame pogrupyje, spalio 5 d. nugalėjo Islandiją 2:0, o spalio 9 d. - Lichtenšteiną 2:1. Abi valstybės gyventojų skaičiumi yra žymiai mažesnės negu Lietuva (Islandija turi apie 250 tūkstančių, o Lichtenšteinas tik 27 tūkst. gyventojų), tačiau islandai yra įveikę ir didelių bei futbolo pasaulyje žinomų valstybių komandas, pvz., Vengriją ir kitas. Nemaža jų futbolininkų rungtyniauja geroje užsienio komandose. Tad Lietuvos pergalė buvo sunkiai pelnyta ir reikšminga.

Kitoks vaizdas buvo žaidžiant su Lichtenšteinu, kurio rinktinėje buvo tik vienas profesionalas žaidėjas. Čia lietuviai turėjo didelį pranašumą, tačiau įvarčiai kažkodėl nekritę į varžovų vartus. Priešingai - jie net vieną įvartį sugebėjo pasiekti. Tai buvo tik antrasis jų įvartis per kelių metų laikotarpį žaistas tarpvalstybines rungtynes.

Po trijų rungtynių Lietuvos grupėje, kurioje taip pat dar yra Rumunija, Airija ir Makedonija, pirmąsias vietas šiuo metu turi rumunai, airiai ir lietuviai, surinkę po 6 taškus (tik pirmieji tai

pasiekė iš dviejų rungtynių, o lietuviai - iš trijų - vienas Lietuva pralaimėjo prieš Rumuniją). Ateinančiais metais Lietuvos rinktinė savo grupėje dar turės septynis susitikimus, nes varžybos vyksta dviem ratais. Į finalą pateks visų 9 grupių nugalėtojai ir penkios geriausios pasirodžiusios antrosios komandos bei Prancūzijos vienuolikė, kuriai čia vieta garantuota kaip pirmenybių šeimininkei.

Lietuvos krepšininkai skuba į užsienį

Nemaža Lietuvos krepšininkų skuba važiuoti žaisti užsienin, kur atlyginimai geresni negu Lietuvoje. Šiemet vien tik į Amerikos NBA klubus išvažiavo keturi krepšininkai. Artūras Karnišovas rungtyniauja Ispanijoje, Rimas Kurtinaitis - Prancūzijoje. Jų žaidžia ir Rusijos, Lenkijos bei kitų valstybių profesionalų komandose. Net 22 Lietuvos jaunieji studentai krepšininkai žaidžia Amerikos kolegijų ar vidurinių mokyklų rinktinėse.

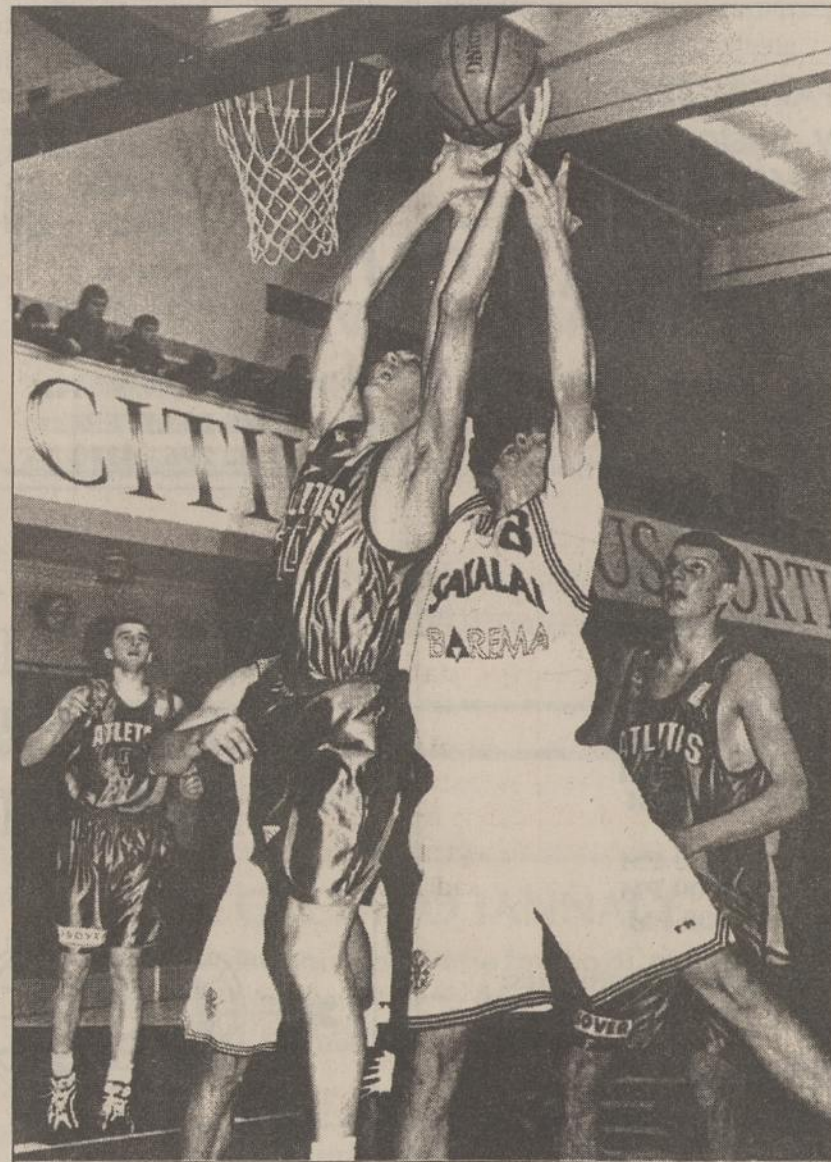
Šiomis dienomis du krepšininkai - Saulius Štombergas (Lietuvos rinktinės narys) ir Singaras Tribė - išskrido žaisti už Kinijos profesionalų komandą. Tai pirmieji lietuviai krepšininkai šioje didžiausioje pasaulio valstybėje. Atrodo, kad kinai lietuviams pažadėjo nemažą pinigų.

"Žalgirio" krepšininkai pirmoje vietoje

Kauno "Žalgirio" krepšininkai, kurie žaidžia Europos taurės B grupės turnyre, savo namuose įveikė Prancūzijos atstovus -

Antibo miesto komandą (65:57) ir tapo šios grupės lyderiais pagal geresnį krepšių santykį ir pergalės prieš kitas dvi tiek pat taškų turinčias komandas. Su keturiomis pergalėmis dabar be kauniečių yra Prancūzijos ir Kroatijos atstovai.

Einikis ir Lukminas tarp geriausiųjų Rusijoje

Lietuvos krepšinio čempionate susitinka Vilniaus "Sakalai" ir Kauno "Atletas".

V. Kapočiaus nuotr.

Gintaras Einikis ir Darius Lukminas, Lietuvos krepšinio rinktinės nariai, žaisdami už Rusijos Saratovo miesto komandą, kurią treniruoja lietuvis Endrijaitis, savo komandai pelno daugiausiai taškų, o taip pat yra vieni iš pirmaujančių visoje Rusijos superlygoje.

"Lituanicos" futbolininkai

Lapkričio 23-ąją skulptoriaus St. Kuzmos atkurta šv. Elenos skulptūra, pašventinta arkivyskupo A. J. Bačkio, buvo užkelta ant katedros frontono. Skulptūra buvo nugriauta prieš 46-erius metus. V. Kapočiaus nuotr.

"Internet" tinkle 190 lietuviškų adresų

"Internet" kompiuterių tinklo "World Wide Web" dalyje jau yra sukurta mažiausiai 190 lietuviškų puslapių. Tokius duomenis pateikia "Verslo žinios", paskelbusios pirmąjį lietuviško "Internet" katalogą. Nuo 1994 m., kai "Internet" įsikūrė Lietu-

voje, lietuviškus ar apie Lietuvą informuojančius puslapius kūrė valstybinės institucijos, atskiros firmos ir nemažai pavienių asmenų. Dabar Lietuvoje jau veikia 8 firmos, siūlančios norintiems sukurti savą "World Wide Web" puslapį.

ELTA

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS rudenį ir žiemą, skrisdami į Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

GRUODŽIO MĖNESI siuntinius paimsime šiose vietovėse:

CENTERVILLE, MA	gruodžio 11	3:30 - 5:00 PM
BROCKTON, MA	gruodžio 12	3:00 - 5:00 PM
LOWELL, MA	gruodžio 13	12:00 - 1:00 PM
LAWRENCE, MA	gruodžio 13	2:00 - 3:00 PM
NASHUA, NH	gruodžio 13	4:00 - 5:00 PM
WORCESTER, MA	gruodžio 14	12:00 - 2:00 PM
WATERBURY, CT	gruodžio 14	9:30 - 11:00 AM
HARTFORD, CT	gruodžio 14	12:00 - 2:00 PM
NORWOOD, MA	gruodžio 16	5:30 - 6:30 PM
PUTNAM, CT	gruodžio 19	1:00 - 2:30 PM
PROVIDENCE, RI	gruodžio 19	4:00 - 6:00 PM
ALBANY, NY	gruodžio 26	6:00 - 7:00 PM
SCHENECTARY, NY		
BRIDGEPORT, CT	gruodžio 27	5:00 - 6:00 PM
PHILADELPHIA, PA	gruodžio 28	5:00 - 6:00 PM
BROOKLYN, NY	gruodžio 28	12:00 - 3:00 PM

Dėl pinigų pervedimo, Air Cargo ir kt. informacijų kreipkitės:

VILTIS - LIETUVIŠKA SODYBA
368 WEST BROADWAY
BOSTON, MA 02127
(617) 269-4455

Optimistas

- Kas yra optimistas?
- Tai 85 metų vyrukas, kuris, palaidojęs savo tris žmonas, vėl ruošiasi vesti ir ieško pirkti namą netoli mokyklos.

Atsargiai!

Draugas Zubovas buvo pasmerktas mirti. Prieš pat sušaudant, jis pradėjo šaukti:
- Prieš mirtį noriu ištarti paskutinius savo žodžius!
Karininkas liepė nuimti raištį nuo Zubovo akių ir pakvietė prabilti.

Zubovas sušuko:
- Stalinas buvo pats didžiausias pasaulio kvailys, išgama, vagis ir žudikas!

Prieš karininkas perspėjo:
- Drauge Zubovai, būkite atsargesnis su savo kalbomis. Už tokius išsireiškimus ateityje galite susilaukti nemalonumų.

Dovanos

Jauna ir greit kylanti artistė pakviesta vakarienai pas žinomą milijonierių. Draugėms ji

pasakoja savo išpučius:

- Po vakarienės jis atidarė spintą, kur buvo sukabinta dvilika šermuonėlių kailinių, ir leido vienus kailinius pasirinkti.
- O po to ką reikėjo daryti? - idomajasi draugės.
- Patrumpinti rankoves.

Pavydas

Žmona išmetinėja vyrui:
- Žinau viską. Policininkas rado tavę ketvirtą valandą ryto apsikabinusį stulpą.
- Tik jau, mieloji, nepavydėk stulpui.

Po sužieduotųjų

- Mano sesuo nutraukė draugystę su savo sužadėtinu, nes jis turi daug ydų.
- Tad jam gražino žiedą ir dovanas?
- Ne. Dovanos buvo be priekaištų.

Sekmadienio rinkliava

Du škotai susitinka gatvėje.
- Kodėl sekmadienį neatėjai į bažnyčią?
- Bet aš buvau bažnyčioje! - užtikrina paklaustasis.
- Tai kaip atsitiko, kad tavęs nemačiau?
- Nieko nuostabaus! Aš dariau rinkliavą.

Reklamų karas

Miestelyje pyragaičių krautu-

vės savininkas iškabino tokį skelbimą:

"Pirkite mūsų pyragaičius! Svaras - šeši pensai. Mokėti daugiau reikėtų leisti save apiplėšti."

Kitoje gatvės pusėje buvo kita parduotuvė. Rytojaus dieną tos kitos parduotuvės savininkas iškabino tokį skelbimą:

"Pirkite mūsų pyragaičius po 9 pensus už svarą. Mokėti pigiau reikėtų leisti save nuodyti."

Pasirinkimas

Amerikietis prieš operaciją klausia chirurga:

- Kiek aš jums turėsiu sumokėti?

- 500 dolerių.
- Taip brangiai?!

- Galite kreiptis į kitą chirurgą. Tada jūsų įpėdiniams teks sumokėti dvigubai pigiau.

Nesulaukia

Vaikutis kreipiasi į vyresnio amžiaus teta:

- Tetule, kodėl tu neužmerki akių?

- Kaip tai, vaikeliai? - nustebusi klausia teta.

- Tėvelis sakė mamytei, kad kai tu užmerksi akis, mes gaušime daug pinigų.

Viršininkas kreipiasi į savo valdinį:

- Kodėl pavėlavai į darbą?
- Atleiskite, aš pramiegojau...
- Tai tu ir namie dar miegi?

Triukšmo priežastys

Jauna pora susilaukė kūdikio. Naujagimio nakties metu dažnai verkdamas ir prižadindamas ne tik tėvus, bet ir gretimų butų gyventojus. Vieną naktį jis taip stipriai verkė, kad motina, norėdama jį nuraminti, pradėjo dainuoti. Kitą rytą tėvas ant laiptų sutinka kaimyną, kuris ir sako:
- Geriau jau leiskite, kad vaikas verkėtų.

Apie taiklumą

Kaimynas ateina su skundu: - Jūsų sūnelis metė į mane akmenį.

- Ar pataikė?

- Ne.

- Tokiu atveju tai nebuvo mano sūnelis. Jis būtų pataikęs.

Pelenai

Gaisrininkų komandos skelbiama:

"Nerūkykite lovoje. Pelenai, kuriuos po to teks surinkti, gali būti jūsų pačių pelenais".

Miego klausimas

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

DECEMBER SCHEDULE

DEC. 3 TUE	PUTNAM, CT	11 - 12 NOON
DEC. 5 THUR	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
DEC. 7 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
DEC. 10 TUE	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
DEC. 10 TUE	NEW HAVEN, CT	1 - 2 PM
DEC. 10 TUE	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
DEC. 12 THUR	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON
DEC. 12 THUR	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM
DEC. 13 FRI	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
DEC. 13 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
DEC. 19 THU	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
DEC. 21 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
DEC. 24 TUES	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
DEC. 24 TUES	NEW HAVEN, CT	1 - 2 PM
DEC. 24 TUES	WATERBURY, CT	4 - 6 PM
DEC. 26 THUR	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON
DEC. 27 FRI	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
DEC. 27 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$490 r.t.

One way to Vilnius \$320

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Balf'as ir Lietuvos aklieji

Dr. Rosalija Šomkaitė ir Philadelphia Balf'o direktorius Juozas Majauskas. V. Vienažindžio nuotr.

Rugpjūčio 18 dieną Philadelphia Overbrook akulų mokyklą iš Vilniaus buvo atvykę Lietuvos akulų ir silpnaregių sąjungos atstovai: prezidentas Osvaldas Petrauskas, viceprezidentas Sigita Armonas ir Audronė Jozėnaitė, LASS užsienio reikalų sekretorė, vertėja.

Šiomis dienomis Lietuvos akulų ir silpnaregių sąjungai yra labai reikalinga parama. Lietuvoje gyvenančių akulų skaičius siekia 7,000. Šie žmonės gyvena labai sunkiomis sąlygomis, nes dauguma jų yra nedarbingi, o akliems skirtos invalidų pensijos labai mažos.

Lietuvos akulų sąjungos atstovai, viešėdami Amerikoje, apsilankė pas Majauskus. Juozas

Majauskas yra Lietuvos akulų ir silpnaregių sąjungos igaliojimas atstovas Amerikoje, ketverius metus sąžiningai dirbantis su Lietuvos akulų ir silpnaregių sąjunga. Vadovaudamas Philadelphia Balf'o skyriui, projektuoja siuntas į Lietuvą. Spalio 12 dieną iš South Orange, New Jersey, vienas 40 pėdų talpintuvas su tūkstančiu siuntinių keliauja į Vilniaus zonos Akulų tarybos sąjungos sandėlius.

Dr. Rosalija Šomkaitė ir Juozas Majauskas šią siuntą suplanavo ir nutarė siuntinius paskirti Vilniaus akulų ir silpnaregių zonos tarybai ir katalikiškoms mokykloms. Dr. Rosalija Šomkaitė labai daug siuntinių paaugojo Balf'ui. Ji visą vasarą dirbo smarkiai

ir energingai, pakuodama siuntas. Dr. R. Šomkaitės siuntiniai yra pilni drabužių, batų, cukraus, miltų, riešutų sviesto. Juozas Majauskas prisidėjo prie šios siuntos su daugybe brangių žaislų ir drabužiais, kuriuos Balf'ui padovanojo Tyco Toys, Inc. Šios siuntos siuntinius Vilniuje išdalinti apsiėmė Vitas Purlys, Vilniaus akulų kompiuterio ugdymo centro mokytojas, ir Lietuvos akulų sąjungos pagalbininkai. Philadelphia Balf'o skyrius padėjo V. Purliui įsteigti Kompiuterių centrą Vilniuje. Padėkos ženklą Balf'ui Vitas Purlys atliks šį darbą.

Skaitėme lietuviškoje spaudoje, kad spalio - Balf'ui skirtas mėnuo. Philadelphia Balf'o valdyba dirba labai gerai ir pasiaukojančiai, kasmet siunčia milžiniškas siuntas į tėvynę. Iki šiolei Philadelphia Balf'o valdyba pasiuntė į Lietuvą 19 talpintuvų. Balf'o siuntas labai vertina ir jas finansiškai dažnai paremia Mercy Lift pirmininkas Jurgis Lendraitis. Minėtos siuntos persiuntimo išlaidas ir vėl padengė Mercy Lift. Philadelphia Balf'o skyrius reiškia didžiausią padėką p. Antanui ir Žibutei Masačiams, kurie prisidėjo prie pakavimo, krovimo ir sutalpino per šimtą siuntinių savo name. Dėkojame ponams Pranui Kauliniui, Stasiui Karaškai, Povilui Šidlauskui ir Vladui Vienažindžiui, kurie visada taip smarkiai dirba kraudami ir vežiodami siuntinius.

Žiema ir Kalėdų šventės jau arti. Tikimės, kad mūsų siuntiniai pasieks tėvynę prieš šventes ir Balf'o dovanos pradžius aklusius vaikučius, našlaičius, senelius ir katalikiškas mokyklas lankančius mokinius. Katalikiškos mokyklos tai Lietuvos ateitis, nes jose jaunimas yra mokomas dvasiškų vertybių pažinimo. Šis jaunimas pakeis Lietuvos sąžinę ir veidą.

Balf'as buvo įsteigtas prieš 52 metus ir iki šių dienų tęsia kilnius labdaros darbus. Balf'ui vadovauja pasišventusi asmenybė, Balf'o centro pirmininkė Marija Rudienė, ir valdyboje dirbantys žmonės. Linkime visoms Balf'o skyrių valdyboms gyvuoti, nepalūžti ir tęsti kilnių labdaros darbą dėl vargstančių Lietuvos žmonių. Visiems Balf'o direktoriams, kurie dalyvaus metiniame Balf'o direktorių suvažiavime Clevelande, - sėkmingų darbo dienų!

Marija Majauskienė
Philadelphia Balf'o sekretorė.

TIK DARBININKE

Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

A. + A.

Dr. ONAI VILPIŠAUSKIENEI

užvertus paskutinį gyvenimo lapą, jos dukrą Auksę, anūkes Rimą ir Ritą bei kitas gimines gilaus skausmo ir liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame.

NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
IR DANTŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Mylimam profesoriui

A. + A.

Dr. GAETANO IANNACE

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną dr. Aldoną Šlepetytę - Janačienę, sūnų Mindaugą, marčią Ritą, gimines ir artimuosius.

Pusbrolis Ramutis, Zita Tamošiūnai
ir artimieji

Utena, Lietuva

Naujai išrinkto Lietuvos seimo I-ame posėdyje gausiai dalyvavo užsienio diplomatai ir svečiai. V. Kapočiaus nuotr.

Worcester, MA

Naujųjų Metų sutikimas

Worcesterio ir Bostono skautai bei skautės gruodžio 31 d. Maironio Parke 52 So. Quinsigamond Avenue, Shrewsbury, MA, ruošia šaunų Naujųjų Metų sutikimą.

Pradžia 7:30 val. vakaro. Vakarėnė - "Prime Rib" 8:30 val.

vak. Bufetas 12:30 val. naktį - du buteliai šampano stalui, kepurės, linksma dariai ir visa kita... Šokiams gros linksmas orkestras "The Engagements". Pabaiga prieš aušrą - 2 val. ryte.

Stalai 10 ir 12 asmenų. Bilietai užsakomi iš anksto. Asmeniui

dalyvavimas - 35 dol., dviem - 65 dol. Kreiptis Worcesteriye: Irena Markevičienė (508) 799-5469, Kazys Juška (508) 829-5862, Bronius Naras (508) 845-6325, Vivian Rodgers (508) 799-5286, Maironio Parkas (508) 755-0040. Bostone - Birutė Banaitienė (617) 871-1517.

Rengėjai prašo bilietus įsigyti ne vėliau kaip iki gruodžio 20 dienos.

J. M.

KŪČIOS ŠV. PETRO IR POVILIO PARAPIJOJE ELIZABETH, NJ.

Šeštadienį, gruodžio 14 d., tuojau po 5:30 val. vak. Mišių, Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, 216 Ripley Place, Elizabeth, NJ. Bažnyčios Altoriaus draugijos valdyba rengia tradicines Kūčias. Bus pagaminti skanūs tradiciniai valgiai.

Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas kun. Alfredas Žemeikis kviečia visus dalyvauti ir kartu švęsti Kūčias gruodžio 14 d. Bilietai - po 12 dol. asmeniui. Juos galima įsigyti iki trečiadienio, gruodžio 11-tos d. Galima skambinti tel. (908) 352-2271 ir užsisakyti bilietus. Pasidžiaukime visi kartu gražiai papuošta Kalėdų eglutė ir praleiskime Kūčias drauge.

J. J.

labdaros darbą siunčiant vaistus ir medikamentus į Lietuvą. Smulkesnė informacija apie šventę bus pranešta vėliau.

Regina Juškaitė

Sudarydami testamentus, nepamirškite geriausio draugo - "DARBININKO", kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose.

Restauruojamas jėzuitų vienuolynas Vilniuje.

V. Kapočiaus nuotr.

Detroito Vyčių veikla

Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti prie Šv. Antano bažnyčios, praneša, kad koordinuos tradicinę Šv. Kazimiero šventę 1997 m. kovo 9 dieną. Detroito veikia net trys Lietuvos Vyčių kuopos. Šv. Mišios bus

aukamos 10:30 v. r. Šv. Antano bažnyčioje už gyvus ir mirusius Lietuvos Vyčius. Po Mišių parapijos svetainėje vyks pietūs ir trumpa programėlė. Visas šio renginio pelnas bus skiriamas "Pagalba Lietuvai" toliau tęsti

UNITED STATES POSTAL SERVICE®		
Statement of Ownership, Management, and Circulation (Required by 39 USC 3685)		
1. Publication Title DARBININKAS	2. Publication Number 0148-1360	3. Filing Date 11/25/96
4. Issue Frequency Weekly, except 2nd & 3rd week July	5. Number of Issues Published Annually 50	6. Annual Subscription Price \$30.00
7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4) 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		
8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer) 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		
9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank) Publisher (Name and complete mailing address) Franciscan Fathers, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207 Editor (Name and complete mailing address) Mr. Julius Keleras, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207 Managing Editor (Name and complete mailing address) Rev. Francis Giedgaudas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		
10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.) Full Name Franciscan Fathers (Non-Profit Corp.) Complete Mailing Address 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207		
11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owring or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box Full Name None Complete Mailing Address None		
12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates) (Check one) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes: ☐ Has Not Changed During Preceding 12 Months ☒ Has Changed During Preceding 12 Months		
13. Publication Title DARBININKAS	14. Issue Date for Circulation Data Below 9/27/96	
15. Extent and Nature of Circulation a. Total Number of Copies (Net press run) 3,150	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months 3,000	
b. Paid and/or Requested Circulation (1) Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, and Counter Sales (Not mail) 100 (2) Paid or Requested Mail Subscriptions (Include advertiser's proof copies and exchange copies) 2,765	Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15b(1) and 15b(2)) 2,865	
c. Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15b(1) and 15b(2)) 2,865	Total Free Distribution (Sum of 15c(1) and 15c(2)) 70	
d. Free Distribution by Mail (Samples, complimentary, and other free) None	Total Free Distribution Outside the Mail (Carriers or other means) 100	
e. Free Distribution Outside the Mail (Carriers or other means) 100	Total Free Distribution (Sum of 15d and 15e) 200	
f. Total Free Distribution (Sum of 15d and 15e) 200	Total Distribution (Sum of 15c and 15f) 3,065	
g. Total Distribution (Sum of 15c and 15f) 3,065	Copies not Distributed (1) Office Use, Leftovers, Spoiled 185 (2) Returns from News Agents None	
h. Copies not Distributed 185	Total (Sum of 15g, 15h(1), and 15h(2)) 3,150	
i. Total (Sum of 15g, 15h(1), and 15h(2)) 3,150	Percent Paid and/or Requested Circulation (15c / 15g x 100) 96.63%	
16. Publication of Statement of Ownership ☒ Publication required. Will be printed in the 12/6/96 issue of this publication. ☐ Publication not required.		
17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner Rev. Francis Giedgaudas, Business Manager I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including multiple damages and civil penalties). Date 11/25/96		
Instructions to Publishers 1. Complete and file one copy of this form with your postmaster annually on or before October 1. Keep a copy of the completed form for your records. 2. In cases where the stockholder or security holder is a trustee, include in items 10 and 11 the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check the box. Use blank sheets if more space is required. 3. Be sure to furnish all circulation information called for in item 15. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f. 4. If the publication had second-class authorization as a general or requester publication, this Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published; it must be printed in any issue in October or, if the publication is not published during October, the first issue printed after October. 5. In item 16, indicate the date of the issue in which this Statement of Ownership will be published. 6. Item 17 must be signed. Failure to file or publish a statement of ownership may lead to suspension of second-class authorization. PS Form 3825, September 1995 (Rev. 9/95)		

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 103517,1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Skautų Kūčios šiemet rengiamos šeštadienį, gruodžio 14 d., 6:30 val. vak. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Bus trumpa programa, kurią išpildys Maiorinio Lituanistinės mokyklos mokiniai. Kūčias rengia vyr. skaučių židinys *Vilija*. Įėjimas suaugusiems 12 dol., vaikams - nemokamai. Atskiras vietas arba stalus užsisakyti iš anksto pas A. Žukienę tel.: (516) 487-3704 arba pas A. Katinienę (718) 846-1210

Už dr. Jadvygos Urbanavičiūtės vėlė vienerių metų mirties metines minint, mišios bus aukojamos Apreiškimo parapijos bažnyčioje š. m. gruodžio 14 d., šeštadienį, 11 val. ryto. Draugai ir pažįstami prašomi prisiminti ją savo maldose. Mišias užprašė Marina ir Zigmas Raulinaičiai.

Kalėdų eglutė, rengiama Lietuvių Atletų klubo, įvyks sekmadienį, **gruodžio 15 d.**, 4 val. popiet Kultūros Židinyje. Visi mažieji sportininkai, jų broliukai ir sesutės, tėveliai ir seneliai kviečiami apsilankyti. Tikimės, kad ateis Kalėdų Senelis. Prašom paskambinti P. V. Gvildžiui 718 - 356-7871 arba J. Milukui 203 - 961-9082.

A. A. Zigmo Prielaidos atminimui 50 dol. **Kretingos labdaros valgyklai** aukojos Mrs. & Mrs. W. Riesėn, Madison, WI.

Translith, Inc., DBA Transpak praneša, kad nuo š. m. gruodžio 1 d. persikraustė į **naujas patalpas** (*Draugo* pastate): 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. (773) 838-1050; FAX (773) 828-1055.

Filmas apie ambas. S. Lozoraičio gyvenimą "Vilties prezidentas" bus rodomas gruodžio mėn. daugelyje Amerikos vietovių. New Yorke jis bus rodomas Apreiškimo parapijoje gruodžio mėn. 8 d., sekmadienį, tuojau po 11 val. mišių. Jį sukūrė režisierius Vytautas Landsbergis jaunesnysis. Po filmo režisierius atsakys į susirinkusių klausimus. Dėl daugiau informacijų žiūr. skelbimą šiame puslapyje.

FILMAS APIE S. LOZORAITĮ AMERIKOJE

Gruodžio mėnesį didesnėse lietuvių kolonijose lankysis kino režisierius **Vytautas Landsbergis jaunesnysis**, kuris pristatys savo paskutinį dokumentinį filmą **"VILTIES PREZIDENTAS"**, kuriame atpasakojamas šviesios atminties **ambasadoriaus Stasio Lozoraičio gyvenimas** bei nesavanaudiškas jo pasiaukojimas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo darbui. Filme bus rodomos unikalios nuotraukos iš P. Klimo archyvo, nemažai įspūdingų vaizdų iš Stasio Lozoraičio prezidentinės kampanijos. Filme savo atsiminimais apie velionį dalinsis ambasadorius Anicetas Simutis, Viktoras Nakas, Daniela Lozoraitienė.

Po filmo numatomas pokalbis su režisierium Vytautu Landsbergiu jaunesniu.

Bus galima įsigyti video kasečių su šio režisieriaus filmais: *"Baladė apie Daumantą"* (1995 m.) ir *"Vilties Prezidentas"* (1996 m.).

Filmo "Vilties Prezidentas" trukmė: 1 valanda 30 minučių.

New Yorke filmas numatomas rodyti gruodžio 8 d. **Apreiškimo parapijoje** Brooklyne tuoj po 11 val. sumos (apie 12:30 val.)

Kitos vietovės, kur filmas numatomas rodyti:

Washington, DC - gruodžio 6 d.; Philadelphia, PA - gruodžio 7 d.; Hartford, CT - gruodžio 10 d.; Boston, MA - gruodžio 12 d.; Cleveland, OH - gruodžio 13 d.; Detroit, MI - gruodžio 14 d.; Chicago, IL - gruodžio 15.

Kalėdų
ir
Naujųjų
Metų
švenčių
proga,

kaip ir anksčiau, skaitytojai yra kviečiami sveikinti draugus ir artimuosius per *Darbininką*. Jūsų sveikinimas tokiu būdu iš karto pasieks didesnę sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos išleistumėte pirkdami atvirukus, rašydami, siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, o atsiskaitę savo sveikinimus jau dabar. Kalėdinių *Darbininko* numerių datos bus gruodžio 13 d. ir gruodžio 20 d. *Už pridedamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.*

Stefanija Mereckienė, motina, senelė ir prosenelė, mirė š. m. lapkričio 7 d. ir buvo palaidota Brockton, MA. Per atsisveikinimą

A. + A.

Stefanijos Mereckienės atminimui buvo surinkta 450 dol. aukų **Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai**. Aukas prisiuntė Zenonas Mereckis, Oak Brook, IL. Čia išvardijame aukotojų sąrašą. (Prie kai kurių pavardžių paaukotos sumos nebuvo pažymėtos.)

Zenonas Mereckis, Oak Brook IL - 165 dol.; Vladas ir Maria Eikinas, Hingham, MA - 40 dol.; Dalia ir Jonas Shurila, Mansfield, MA - 35 dol.; S. Galdikienė, Dorchester, MA - 30 dol.; po 25 dol.: Dana ir Lionginas Izbeckas, Cotuit, MA; B. Rasys, Cambridge, MA; Lilė ir Pranas Simkus, Quincy, MA; Brutenis ir Irena Veitas, Milton, MA; po 20 dol.: Ina Nenortas, Dorchester, MA; K. Jauniskis, Dover, MA; Marius ir Birutė Ziaugra, Sharen, MA; Renata ir Julius Spakevičius, Westwood, MA; *toliau sumos nebuvo pažymėtos*: Alysa Simenas, Dorchester, MA; Irena ir Stasys Eiva, Brockton, MA; Vytautas Bruzgis, Wollleston, MA; Antanas Seduikis, Brockton, MA; Antanas ir Genė Baciulis, Quincy, MA.

Nauja K. Grigaitytės knyga "Auksinukai"

(atkelta iš 2 psl.)

Valentinas, baigęs teisę, dirba teisme. Jis ir jo motina yra Amerikos piliečiai. Jie turi grįžti į Ameriką. Aldona labai skaudžiai pergyvena šį išsiskyrimą, nujausdama, kad daugiau mylimojo nematys. Valentinas kalba, kad bus greitai karas, po karo jie vėl susitikis.

Aldona darbą gauna vienoje įstaigoje. Chaotiškam naujos sistemos darbui rodo savo sumanumą, ir tarnautojų yra mėgiama. Įstaigos viršininkas, Viktoras Saulaitis, yra iš kalėjimo išėjęs komunistas. Jis padorus, rimtas žmogus, humanistas, susidraugauja su Aldona, ją įsimyli, jai padeda. Ir Aldona jį gerbia, net gelbsti, kai kyla karas, pabučiuoja jį atsisveikindama.

Prieš pat karą vyksta dideli žmonių trėmimai į Sibirą. Aldona lyg nujausdama aplanko tėviškę. Norėdama pirma apsižvalgyti, sustoja pradžioje pas gerą pažįstamą kaimynę, kur randa paslėptus ir abu sesers vaikus Linuką ir Rūtelę.

Aldona paryčiais eina į kaimo kapinaites, iš kur matosi jos gimtinė. Iš ten mato, kaip išveža jos tėva. Buven jį piemuo Ksaveras Balkis vadovauja tam išvežimui. Tą naktį išveža ir vaikučių tėvus - Antaną ir Onutę Svotelius. Aldona lieka vaikučių globėja. Lieka dar ir jos mama, tuo metu buvusi ligoninėje. Reikia ir ją globoti.

Apsimėsiu globoti paliktus našlaičius, ji apsisprendžia sutvarkyti ir dokumentus, kad jie liktų jos vaikais. Ji netekėjusi, bet žino, kad Vokietijoje ir tokie atvejai gerbiami, nes auginą naują kartą.

Valdininkas nenori taip lengvai visko sutvarkyti. Reikia jį papirkti. Tada Aldona atsimena, kad turi paslėpusi močiutės paliktus 5 auksinukus. Jie yra užkasti kapinaitėse, močiutės kape. Močiutė sakė, kad juos gali panaudoti tik pačią blogiausiu atveju. Toks atvejis ir yra dabar. "Tada ji nuė-

jo ir iškasė iš senelės kapo auksinukus. Užspaudė juos saujoje kaip žariją, deginančią proselių ugnimi, nunešė juos ir atidavė tam, kuris, aukso viliojamas, patenkino jos prašymą. Taip 'nusiipirko' sau Rūtą ir Liną" (168 psl.).

Prasidėjus karui, Aldona su arkliuku išvažiuoja į Vokietiją, globodama savo motiną ir vaikus - Liną su Rūta. Vokietijoje bevažiujančius bombarduoja lėktuvai. Sprogdama bomba užmuša Linuką. Ten ji ir palaidoja su jo žaisliuku, jojančiu vytimi.

Gyvenimas Vokietijoje

Vokietijoje po karo prasideda naujas gyvenimas. Atsiranda ir Modestas, tarnavęs vokiečių kariuomenėje. Įsikuria pabėgėlių stovyklos, veikia mokyklos. Į gimnaziją mokytojauti atvyksta Ričardas Laukaitis, buvęs Linuko krikšto tėvas. Jis jau yra našlys. Ričardas susidomi Aldona, ją net įsimyli. Aldona tuo metu gauna laišką iš Amerikos, iš Valentino motinos, kuri rašo, kad jos sūnus žuvęs kare. Aldona pamažu paveikia Ričardo dėmesys ir globa. Ji pripranta prie jo, ima su juo draugauti. Sutaria net susituokti, bet tada paaiškėja, kad Ričardas yra žiaurus savo artimiesiems. Jis ir dabar sako, kad važiuojant į Ameriką, Vokietijoje reikia palikti jos motiną su Rūtele. Juos vėliau pasims, kai Amerikoje įsikurs. Toks jo elgesys labai įžeidžia Aldoną. Ji nueina į emigracijos įstaigą ir paprašo sutarties trim: motinai, Rūtelei ir jai. Tą pačią dieną ji Ričardui pasako savo sprendimą iškelti be jo. Išdidžiai jam numeta nupūstos pienės kotelį.

Romanas baigiamas gražia poetine užsklanda apie išvykimą iš Europos į Ameriką.

Romano apžvalga

Romanas lengvai skaitomas. Sakiniai pinasi į vaizdus, vienas kitą veja. Su meile ir šiluma ap-

rašoma ano meto Lietuva, žmonių gyvenimas. Daug gamtos aprašymų. Jie lyriški, palydi pasakojimus, pradeda naujus skyrelius.

Stovyklinis gyvenimas Vokietijoje aprašomas žurnalistiniu stiliumi, kiek plačiau vaizduojama Aldonos nauja draugystė su Ričardu.

Žmonės čia darbštūs ir dori. Jie žino, ką veikti, kad Lietuva būtų gražesnė ir tvirtesnė.

Kas tie auksinukai?

Perskaitęs knygą, taip ir susimąstai: kas tie auksinukai? Knygoje jie paminėti tik du kartus. Tuos auksinukus paliko senelė Aldonai, kad juos išsaugotų sunkiems laikams. Senolė jau buvo mirusi prieš metus. Aldona su savo motina juos ir paslėpė senolės kape, užkasė į žemę.

Toliau per visą romaną niekas neprisiminė tų auksinukų. Tik romano gale, kai reikia gelbėti našlaičius vaikučius, Aldona juos prisimena ir išsikasa iš žemės.

Auksinukai romane įgauna jau kitą prasmę. Visi čia vaizduojami žmonės yra auksinukai - jie dori ir darbštūs. Jie kaip auksas žiba mūsų laikų gūdumoje. Ir Lietuvos gamtos aprašymai čia virsta auksinukais. Jie šviečia ir patraukia savo skaisčiu žibėjimu.

Knygos palydos žodį parašė Ričardas Pakalniškis, žinomas literatūrologas. Savo rašinį pavadinęs "Lydimas išbudintų paukščių". Išbudinti paukščiai ir yra tie prisiminimai apie auksinę gadynę. Knygos viršelį ir dar porą piešinių sukūrė Paulius Jurkus.

-o-

Knyga išleista Lietuvoje. Amerikoje dabar sunku gauti naujas, Lietuvoje išleistas knygas. O turėtų jos pasiekti ir išeiviją. Gal kas nors tuo susirūpins, gal laikraščių leidėjai. Jiems gal būtų lengviausia platinti ir šias knygas. Gal atsiras ir privati iniciatyva. Ir "Auksinukai" nori apsilankyti išeivių namus.

Po "Girių aidų" koncerto š. m. lapkričio 17 d. Kultūros Židinyje ansamblio dalyviai su koncerto rengėjomis - Lietuvių katalikų moterų kultūros draugijos narėmis ir jų svečiais, prisidėjusiais prie koncerto pasisėkimo.

Knygos - geriausia dovana Šventėms

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo kny-

gos anglų kalba. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. 328 psl. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiais, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knygą redagavo dr. Albertas

Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis.; 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant ir persiuntimą.

Knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Kūčių plotkelės (Christmas Wafers) yra gaunamos Darbininko administracijoje. Viename voke yra po 5 plotkelės. Kaina 5 dol. Šiemet plotkelės nebus atsiunčiamos, jas galima pasiimti atvykstant į administraciją. Įstaiga veikia darbo dienomis nuo 8 val. ryto iki 4:30 val. vak. 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

TELEPHONE CALLS TO LITHUANIA \$0.62 PER/MIN
(EXISTING CYBERLINK'S CUSTOMERS WILL GET THIS RATE AUTOMATICALLY)
GREAT RATES TO THE REST OF THE WORLD
- ANY DAY, ANY TIME, NO NEED TO SWITCH YOUR CURRENT PHONE COMPANY
For information call AOF International: 1-800-449-0445

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401. (sk.)

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komercinės siuntos** laivu arba oro paštu - **air cargo**. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (312) 436-7772. **CONNECTICUT** valstijoje (203) 232-6600. (sk.)

Reikalinga auklė: berniukas 9 metų, mergaitė 4 metų. Lengva namų ruoša. Nuo pirmadienio iki penktadienio. Valandos 11 AM iki 6 PM. Turi vairuoti automobilį ir kalbėti angliškai. Geras atlyginimas. Pusė valandos traukinėliu nuo Grand Central stoties. Skambinti dienomis (914) 793-2619. (sk.)

Moteris iš Lietuvos **ieško pirkti** nebrangių vartotų baldų gerame stovyje. Reikia valgomojo kambario baldų, komodos, knygų lentynos, rašomojo stalo, virtuvės staliuko su pora kėdžių, kilimo ir kt. Skambinti darbo valandomis į *Darbininko* administraciją - 718 827-1351. (sk.)

Jei kas turėtų anglų ar lietuvių kalbą knygų, kurių jau nebereikia, skambinkite tel. (718) 348-4709. Su dėkingumu jas paimsime. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojos:

R. Bagdonas, Chicago, IL - 10 dol.

A. Smitienė, Beverly Hills, CA - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mielai skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratešti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokėstį.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims gruodžio 7-ąją d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, gruodžio 28 d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 4 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.

VIRGINIJAUŠ BARKAUSKO VARGONŲ SOLINIS REČITALIS

įvyks š. m. gruodžio 14 d., šeštadienį, 6 val. vak. Viešpaties Atsimainymo bažnyčioj Maspeth, Queens. Pageidaujama auka - 5 dol. Po koncerto parapijos salėje įvyks *pobūvis ir atgaiva*. Koncertą rengia parapijos choras. Dėl informacijos skambinti (718) 894-6814.